

**საქართველოს ფინანსთა
მინისტრის ბრძანება №656
2009 წლის 12 ოქტომბერი
ქ. თბილისი**

**საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ცალკეული მუხლების გამოყენების
შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე**

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-3 მუხლის 1¹ ნაწილის საფუძველზე,
ვბრძანებ:

1. დამტკიცდეს თანდართული სახით „საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ცალკეული მუხლების გამოყენების შესახებ“ ინსტრუქცია.
2. ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

კ. ბაინდურაშვილი

შეტანილი ცვლილებები:

1. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2009 წლის 25 ნოემბრის ბრძანება №762-სსმ III, №147, 30.11.2009წ; მუხ.1734
2. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 17 ივნისის ბრძანება №489-სსმ III, №71, 18.06.2010წ; მუხ.1043

ინსტრუქცია

**საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ცალკეული მუხლების გამოყენების
შესახებ**

**თავი I. გამოქვითვები ერთობლივი შემოსავლიდან საამორტიზაციო
ანარიცხების და ძირითად საშუალებათა რემონტის ხარჯების სახით**

**მუხლი 1. საამორტიზაციო ანარიცხები და გამოქვითვები ძირითად
საშუალებათა მიხედვით**

1. ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებულ ძირითად საშუალებათა საამორტიზაციო ანარიცხები გამოიქვითება ამ მუხლით გათვალისწინებული პირობების მიხედვით.
2. ამორტიზაცია არ ერიცხება მიწას, ხელოვნების ნიმუშებს, სამუზეუმო ექსპონატებს, ისტორიული მნიშვნელობის მქონე ობიექტებს (გარდა შენობა-ნაგებობებისა) და სხვა არაამორტიზებად აქტივებს. ამასთანავე, ამორტიზაცია არ ერიცხება 1000 ლარამდე ღირებულების ძირითად საშუალებას და ბიოლოგიურ აქტივს. 1000 ლარამდე ღირებულების ძირითადი საშუალება მთლიანად გამოიქვითება ერთობლივი შემოსავლიდან იმ საანგარიშო წელს, როდესაც იგი ექსპლუატაციაში გადაეცა, ხოლო ბიოლოგიურ აქტივზე გაწეული ხარჯი გამოიქვითება იმ საანგარიშო წელს, როდესაც იგი ფაქტობრივად იქნა გაწეული.
3. ძირითადი საშუალებები, რომლებიც ამორტიზაციას ექვემდებარება, ჯგუფდება ამორტიზაციის შემდეგი ნორმების მიხედვით:

ჯგუფის ნომერი	ძირითადი საშუალებები	ამორტიზაციის ნორმა, %
1	მსუბუქი ავტომობილები; ავტოსატრავტორო ტექნიკაგზებზე გამოსაყენებლად; ავეჯი ოფისისათვის; საავტომობილო ტრანსპორტის მოძრავი შემადგენლობა; სატვირთო ავტომობილები, ავტობუსები, სპეციალური ავტომობილები და ავტომისაბმელები; მანქანები და მოწყობილობა მრეწველობის ყველა დარგისათვის, სამსახელო წარმოებისათვის; სამჭედლო-საწნეხი მოწყობილობა; სამშენებლო მოწყობილობა; სასოფლო-სამეურნეო მანქანები და მოწყობილობა	20
2	სპეციალური ინსტრუმენტები, ინვენტარი და მოწყობილობა; კომპიუტერები, მონაცემთა დამუშავების პერიფერიული მოწყობილობები და აღჭურვილობა; ელექტრონული მოწყობილობა	20
3	სარკინიგზო, საზღვაო და სამდინარო სატრანსპორტო საშუალებები; ძალოვანი მანქანები და მოწყობილობა; თბოტექნიკური მოწყობილობა, ტურბინული მოწყობილობა, ელექტროძრავები და დიზელ-გენერატორები, ელექტროგადაცემისა და კავშირგაბმულობის მოწყობილობები; მილსადენები	8
4	შენობები, ნაგებობები	5
5	ამორტიზებადი აქტივები, რომლებიც შეტანილი არის სხვა ჯგუფებში	15

4. თითოეული ჯგუფის საამორტიზაციო ანარიცხების ოდენობა გამოიანგარიშება საგადასახადო წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსიდან, ამ მუხლის მე-3 პუნქტში მითითებული ამორტიზაციის ნორმების შესაბამისად.

5. შენობებსა და ნაგებობებს (შემდგომში - ნაგებობა) ამორტიზაცია დაერიცხება თითოეულ ნაგებობაზე ცალ-ცალკე. შესაბამისად, თითოეული ნაგებობა განიხილება როგორც ცალკე ჯგუფი.

6. საგადასახადო წლის ბოლოსთვის ჯგუფის ღირებულებით ბალანსს შეადგენს შემდეგი წესით განსაზღვრული თანხა: საანგარიშოს წინა საგადასახადო წლის ბოლოსთვის ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი მცირდება საანგარიშოს წინა საგადასახადო წელს დარიცხული ამორტიზაციის თანხით და ამ მუხლის მე-8 და მე-9 პუნქტების შესაბამისად წარმოებული გამოქვითვებით, რომლებსაც ემატება საანგარიშო საგადასახადო წლის განმავლობაში ჯგუფისათვის დამატებულ ძირითად საშუალებათა (გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული ძირითადი საშუალებებისა) ღირებულება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 211-ე მუხლის თანახმად, აგრეთვე საანგარიშო საგადასახადო წლის განმავლობაში ძირითად საშუალებებზე გაწეული რემონტის ხარჯები ზღვრული დონის ზემოთ საქართველოს

საგადასახადო კოდექსის 184-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად და აკლდება საანგარიშო საგადასახადო წლის განმავლობაში ჯგუფის ძირითად საშუალებათა რეალიზაციის თანხა და ლიზინგით გაცემულ ძირითად საშუალებათა დისკონტირების გზით გამოყოფილი თანხა.

7. თუ საგადასახადო წლის განმავლობაში ჯგუფის ძირითად საშუალებათა რეალიზაციის თანხა აღემატება ჯგუფის ღირებულებით ბალანსს წლის ბოლოსათვის, მაშინ ნამეტი თანხა ჩაითვლება ერთობლივ შემოსავალში და ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულს გაუტოლდება.

8. თუ ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის თანხა წლის ბოლოსათვის 1 000 ლარზე ნაკლებია, ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის თანხა ექვემდებარება გამოქვითვას.

9. თუ ჯგუფის ყველა ძირითადი საშუალება რეალიზებული ან ლიკვიდირებულია, ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის თანხა წლის ბოლოსათვის ექვემდებარება ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვას.

10. გადასახადის გადამხდელებს უფლება აქვთ მეორე და მესამე ჯგუფზე გამოიყენონ დაჩქარებული ამორტიზაციის ნორმა, მაგრამ არა უმეტეს ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული შესაბამისი ნორმების ორმაგი ოდენობისა.

11. ლიზინგით მიღებული ძირითადი საშუალებები (ლიზინგის საგანი), რომლებიც ამორტიზაციას ექვემდებარება, ჯგუფდება ცალ-ცალკე ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ნორმების მიხედვით.

12. ლიზინგის საგნის მიმღებისათვის ლიზინგის საგნის საბალანსო ღირებულებას შეადგენს ლიზინგის მიმღების ვალდებულების საერთო თანხიდან ბასს-ის მიხედვით დისკონტირების გზით გამოყოფილი ძირითადი თანხა. ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტის შემთხვევაში ლიზინგის საგანი არსებული საბალანსო ღირებულებით უბრუნდება ლიზინგის გამცემს. ლიზინგის მიმღების საპროცენტო ხარჯი ექვემდებარება მისი ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვას, ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდების პროპორციულად. საიჯარო საპროცენტო ხარჯის გამოქვითვისას გაითვალისწინება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 179-ე მუხლის მოთხოვნები.

13. შესყიდული, ლიზინგით მიღებული ან გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოებული ძირითადი საშუალებების მიმართ გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს სრულად გამოქვითოს ამ აქტივების შესყიდვის (წარმოების) ღირებულება, ლიზინგის შემთხვევაში სალიზინგო გადასახდელების დისკონტირებული ღირებულება, იმ საგადასახადო წელს, რომელშიც ძირითადი საშუალებები ექსპლუატაციაში შევიდა. აღნიშნული ძირითადი საშუალებები არ შეიტანება ამ მუხლით გათვალისწინებული ჯგუფის ღირებულებით ბალანსში; მათი მიწოდებისას (ლიზინგის შემთხვევაში დაბრუნებისას, თუ გათვალისწინებული იყო გამოსყიდვა) მიღებული ან მისაღები თანხები, ხოლო ასეთის არარსებობისას - საბაზრო ღირებულება დღგ-ის გარეშე ექვემდებარება ერთობლივ შემოსავალში ჩართვას. ამ უფლების გამოყენების შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია იგივე მეთოდი გამოიყენოს ყველა შემდგომში შესყიდული (წარმოებული), ლიზინგით მიღებული ძირითადი საშუალებების მიმართ.

14. ამ მუხლის მე-13 პუნქტის დებულება ეხება მხოლოდ მისი ძალაში შესვლის შემდეგ შესყიდულ, ლიზინგით მიღებულ ან გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოებულ, ამორტიზაციას დაქვემდებარებულ ძირითად საშუალებებს. ამ მუხლის მე-13 პუნქტის ძალაში შესვლამდე შესყიდული, ლიზინგით მიღებული ან გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოებული ძირითადი საშუალებების მიმართ გამოიყენება ამ მუხლის პირველი - მე-12 პუნქტებით გათვალისწინებული პირობები. ამ მუხლის მე-13 პუნქტის დებულების გამოყენებისას გადასახადის გადამხდელს უფლება არა აქვს არჩეული გამოქვითვის ნორმა 5 წლის განმავლობაში შეცვალოს. ამასთანავე, გამოქვითვის ასეთი ნორმის არჩევა უნდა მოხდეს იმ საგადასახადო წელს, როდესაც ძირითადი საშუალებები ექსპლუატაციაში შევიდა.

მუხლი 2. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის გამოყენება

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 36-ე ნაწილის მიხედვით, ძირითადი საშუალება განიმარტება, როგორც მატერიალური აქტივი, რომელსაც პირი იყენებს საქონლის წარმოების, საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის, იჯარით (მათ შორის, ლიზინგით) გადაცემის ან/და ადმინისტრაციული მიზნებისათვის და რომლის სასარგებლო გამოყენების ვადა ერთ წელზე მეტია.
2. ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებულ ძირითად საშუალებათა შესყიდვისათვის (შექმნისათვის) გაწეული ხარჯები ერთობლივი შემოსავლიდან გამოიქვითება საამორტიზაციო ანარიცხების სახით.
3. საამორტიზაციო ანარიცხები გამოიყენება ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებული აქტივების გახარჯვის, ცვეთისა და დაძველების გონივრული კომპენსაციის მიზნით. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის დებულებები გამოიყენება მხოლოდ დაბეგვრის მიზნებისათვის.
4. ბუღალტრულ აღრიცხვაში ძირითად საშუალებათა ცვეთის მეთოდს და საამორტიზაციო ანარიცხების ნორმას დამოუკიდებლად ირჩევს გადასახადის გადამხდელი. ამასთან, პირს მოეთხოვება, თითოეული ძირითადი საშუალების მიხედვით ცვეთის დარიცხვა დაიწყოს მაშინ, როდესაც იგი ხელმისაწვდომია ექსპლუატაციისათვის და განაგრძოს ცვეთის დარიცხვა მისი ძირითად საშუალებად აღიარების შეწყვეტამდე, თუნდაც ამ პერიოდში აქტივი არ ფუნქციონირებდეს, ანუ აქტივის ცვეთა იწყება, როდესაც შესაძლებელია მისი გამოყენება, ე.ი, როდესაც აქტივი არის იმ ადგილას ან ისეთ საშუალო მდგომარეობაში, რაც აუცილებელია აქტივის გამოსაყენებლად დასახული ამოცანების, მიზნების შესასრულებლად.
5. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით ძირითადი საშუალებების ცვეთის დარიცხვის მეთოდად ე. წ. „ჯგუფური ნარჩენი ღირებულების“ მეთოდია დადგენილი. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად განსაზღვრულია ხუთი ჯგუფი, რომლებშიც ერთიანდებიან ძირითადი საშუალებები. ამასთან, საამორტიზაციო ანარიცხების ნორმები ერთიანია (დადგენილია) თითოეული ჯგუფებისათვის და არა ჯგუფში შემავალი ცალკეული აქტივისათვის.
6. საამორტიზაციო ანარიცხების დარიცხვის „ჯგუფური ნარჩენი ღირებულების“ მეთოდი არ მოითხოვს, რომ აქტივის მიმართ ცვეთა გაანგარიშებულ იქნეს საგადასახადო წლის განმავლობაში ძირითადი საშუალებების ფაქტობრივად გამოყენების პერიოდის პროპორციულად, ანუ საამორტიზაციო ანარიცხების ნორმა სრულად გამოიყენება როგორც საანგარიშო წლის 1 იანვარს, ასევე 30 დეკემბერს ექსპლუატაციაში შესულ აქტივთა მიმართ, მიუხედავად იმისა, რომ 1 იანვარს ექსპლუატაციაში შესული აქტივი გამოიყენება სრული ერთი წელი, ხოლო 30 დეკემბერს ექსპლუატაციაში შესული აქტივი ეკონომიკურ საქმიანობაში (საანგარიშო წელს) გამოყენებული არსებითად ვერ იქნება.
7. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განასხვავებს ამორტიზებად და არაამორტიზებად აქტივებს. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 37-ე ნაწილის მიხედვით არაამორტიზებადი ძირითადი საშუალება ისეთი ძირითადი საშუალებაა, რომელიც ექსპლუატაციის დროს არ კარგავს თავის ღირებულებას.
8. აქტივები, რომლებიც ექსპლუატაციის განმავლობაში არ კარგავს პირვანდელ ღირებულებას, ჩამოთვლილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-2 ნაწილში (ამორტიზაცია არ ერიცხება მიწას, ხელოვნების ნიმუშებს, სამუზეუმო ექსპონატებს, ისტორიული მნიშვნელობის მქონე ობიექტებს (გარდა შენობა-ნაგებობისა), და სხვა არაამორტიზებად აქტივებს. არაამორტიზებად აქტივებს ამორტიზაცია არ ერიცხება და მისი შეძენის ან შექმნის ხარჯები საგადასახადო მიზნებისათვის მათი გამოყენების პერიოდში ერთობლივი შემოსავლიდან არ გამოიქვითება. ასეთი აქტივების მიწოდების (გასხვისების) შემთხვევაში მოგება და ზარალი განისაზღვრება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 210-ე მუხლით დადგენილი წესით.
9. საგადასახადო მიზნებისათვის ამორტიზაცია არ დაერიცხება აგრეთვე საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ (სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ) ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებულ ძირითად საშუალებებს.

მაგალითი 1:

გადასახადის გადამხდელმა, ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენების მიზნით, 2006 წელს იყიდა 10 ჰექტარი მიწის ნაკვეთი, რომელშიც გადაიხადა 20 000 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

ვინაიდან მიწის ნაკვეთი არ წარმოადგენს ამორტიზირებად აქტივს, მისი გამოყენების პროცესში გადასახადის გადამხდელს საგადასახადო მიზნებისათვის არ აქვს უფლება მიწის ფართობში გადახდილი 20 000 ლარი გამოქვითოს ერთობლივი შემოსავლიდან.

მაგალითი 2:

პირველი მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსახვავებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა აღნიშნული მიწის ნაკვეთი გაყიდა 2007 წელს 25 000 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

გადასახადის გადამხდელმა 2007 წელს ერთობლივ შემოსავალში უნდა შეიტანოს მიწის გაყიდვიდან მიღებული ნამეტი შემოსავალი (საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 175-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტი) - 5000 ლარი (25 000-20 000).

ანალოგიური მიდგომა უნდა განხორციელდეს იმ მიწის ფართობის მიმართ, რომლის ღირებულება შედის მასზე მდგარ შენობის ღირებულებაში.

10. ამორტიზაცია არ ერიცხება აგრეთვე 1000 ლარამდე ღირებულების ამორტიზაციადაქვემდებარებულ ძირითად საშუალებებს და ბიოლოგიურ აქტივს (ცხოველი ან მცენარე, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 48-ე ნაწილი), მაგრამ არაამორტიზებადი ძირითადი საშუალებებისაგან განსხვავებით 1000 ლარამდე ძირითადი საშუალებების ღირებულება მთლიანად გამოიქვითება ერთობლივი შემოსავლიდან იმ საანგარიშო წელს, როდესაც იგი ექსპლუატაციაში გადაეცა, ხოლო ბიოლოგიურ აქტივზე გაწეული ხარჯი - იმ საანგარიშო წელს, როდესაც ფაქტობრივად იქნა გაწეული.

მაგალითი 3:

გადასახადის გადამხდელმა, რომელიც არ არის დღგ-ის გადამხდელი საანგარიშო წელს 2000 ლარად იყიდა და ოფისში განათავსა 10 საოფისე მაგიდა. ერთეულის ღირებულებამ დღგ-ის ჩათვლით შეადგინა 200 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

გადასახადის გადამხდელმა 2 000 ლარი (მათ შორის, გადახდილი დღგ) მთლიანად უნდა გამოქვითოს იმ საანგარიშო წლის ერთობლივი შემოსავლიდან, როდესაც განხორციელდება მისი ექსპლუატაციაში გადაცემა, მიუხედავად იმისა, რომ მიღებული ძირითადი საშუალებების ჯამური ღირებულება აღემატება 1000 ლარს.

მაგალითი 4:

გადასახადის გადამხდელმა 2009 წელს შეიძინა 200000 ლარის ღირებულების საჯიშე პირუტყვი, აქედან 150000 ლარი გადაიხადა ამავე საანგარიშო წელს. 2010 წელს ოთხი გაყიდა 10 000 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

იმის გათვალისწინებით, რომ პირი შემოსავლების აღრიცხვას აწარმოებს დარიცხვის მეთოდის გამოყენებით, გადასახადის გადამხდელმა 2009 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან უნდა გამოქვითოს ფაქტობრივად გაწეული ხარჯი (200000 ლარი), ხოლო 2010 წელში 10000 ლარი აიღოს ერთობლივ შემოსავალში.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 17 ივნისის ბრძანება №489-სსმ III, №71, 18.06.2010წ; მუხ.1043

მაგალითი 5:

დღგ-ის გადამხდელმა საანგარიშო წელს ეკონომიკური საქმიანობის მიზნით იყიდა და ექსპლუატაციაში შეიყვანა 170 000 ლარად (დღგ-ის გარეშე) ღირებული სამი შენობა, მათ შორის, საამქრო 100 000 ლარად, საოფისე შენობა - 50 000 ლარად და სასაწყობო შენობა - 20 000 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნულ შენობა-ნაგებობებზე დადგენილია ერთი და იგივე ამორტიზაციის ნორმა, საამორტიზაციო ანარიცხები მათზე გაიანგარიშება ცალ-ცალკე და

იგი შეადგენს:

ა) საამქროს შენობაზე - 5 000 ლარს ($100\,000 \times 5\%$),

ბ) საოფისე შენობაზე - 2 500 ლარს ($50\,000 \times 5\%$),

გ) სასაწყობო შენობაზე - 1 000 ლარს ($20\,000 \times 5\%$).

გამოსაქვითი საამორტიზაციო ანარიცხი აღნიშნულ აქტივებზე ჯამურად შეადგენს 8 500 ლარს ($5\,000 + 2\,500 + 1\,000$).

12. ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის განსაზღვრისას მხედველობაში არ მიიღება:

ა) არაამორტიზებადი ძირითადი საშუალებები;

ბ) იჯარით აღებული (გარდა ლიზინგით აღებულია) ძირითადი საშუალებები;

გ) ძირითადი საშუალებების გადაფასებით მიღებული სხვაობა (გაზრდა ან შემცირება);

დ) 1000 ლარამდე ღირებულების ძირითადი საშუალებები;

ე) ის აქტივები, რომელთა მიმართ გადასახადის გადამხდელის მიერ გამოიყენება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-13 ნაწილით საამორტიზაციო ანარიცხების დადგენილი ნორმა (100 %-იანი ამორტიზაციის დარიცხვა);

ვ) ძირითადი საშუალებები, რომლებიც არ არიან ექსპლუატაციაში გადაცემული და სხვა.

13. ძირითადი საშუალების ექსპლუატაციაში შესვლამდე არსებითად შეუძლებელია იმ ღირებულების სრულად განსაზღვრა, რომლითაც აქტივი ასახული უნდა იქნეს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსში. შესაბამისად, ძირითადი საშუალების ექსპლუატაციაში შესვლამდე, მასზე გაწეული ხარჯები ემატება მის ღირებულებას (კაპიტალიზირდება) და ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსში ცალკე არ აისახება.

14. თითოეული ჯგუფის მიხედვით საამორტიზაციო ანარიცხების ოდენობა გამოიანგარიშება საგადასახადო წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსიდან (ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი გამოითვლება ცვთის თანხის გამოკლებამდე).

ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის განსაზღვრის წესი (ფორმულა) მოცემულია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-6 ნაწილში.

მაგალითი 6:

2005 წლის ბოლოს პირველი ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი შეადგენს 300 000 ლარს, ამ ჯგუფის ძირითად საშუალებებზე გაანგარიშებული საამორტიზაციო ანარიცხები - 60 000 ლარს. 2006 წელს შეძენილია ხუთი სატვირთო ავტომანქანა, რომლის ღირებულება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 211-ე მუხლის შესაბამისად შეადგენს 100 000 ლარს. ამავე წელს ამ ჯგუფში რიცხული სამი სპეციალური ავტომობილი გაიყიდა 9 000 ლარად (თითოეული 3 000 ლარად).

მოცემულ პირობებში:

2006 წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის და საამორტიზაციო ანარიცხების ოდენობის განსაზღვრის თვალსაჩინოებისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ქვემოთმოდებული ცხრილი:

დასახელება		ჯგუფის ნომერი					ჯამი
		1	2	3	4	5	
1	2005 წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი	300 000	0	0	0	0	300 000
2	2005 წელში დარიცხული ამორტიზაციის თანხა	60 000	0	0	0	0	60 000

3	2006 წელში დამატებული(შესყიდული) ძირითადი საშუალებების ღირებულება	100 000	0	0	0	0	100 000
4	2006 წელში რეალიზებულიძირითადი საშუალებების ღირებულება	9 000	0	0	0	0	9 000
5	2006 წელს ძირითადისაშუალებების ზღვრული ოდენობის ზემოთ გაწეული რემონტის ხარჯები	0	0	0	0	0	0
6	ჯგუფის ღირებულებითიბალანსი საანგარიშო წლის ბოლოს	331 000	0	0	0	0	331 000
7	ამორტიზაციის ნორმა(%)	20%			5%	15%	X
8	ერთობლივი შემოსავლიდანგამოსაქვითი ამორტიზაციის თანხა	66 200	0	0	0	0	66 200

2006 წლის ბოლოს პირველი ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი იქნება 331 000 ლარი, რომელიც მიიღება შემდეგი გაანგარიშებით: 2005 წლის ბოლოს პირველი ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი 300 000 ლარი მცირდება ამავე წელს ამ ჯგუფზე დარიცხული ამორტიზაციით 60 000 ლარით, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-8 და მე-9 ნაწილების შესაბამისად გამოსაქვითი თანხით - 0 ლარით და 2006 წლის ამ ჯგუფის ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლით 9 000 ლარით. მიღებულ სხვაობას ემატება 2006 წელს ამ ჯგუფში შესატანი ძირითადი საშუალებების ღირებულება 100 000 ლარი და 2006 წელს ამ ჯგუფის ძირითად საშუალებებზე ზღვრული დონის ზევით გაწეული სარემონტო ხარჯი 0 ლარი. $(300\ 000 - 60\ 000 - 0 - 9\ 000) + (100\ 000 + 0)$.

შესაბამისად, გადასახადის გადამხდელს 2006 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან პირველი ჯგუფის მიხედვით საამორტიზაციო ანარიცხების სახით შეუძლია გამოქვითოს 66 200 ლარი.

15. ღირებულება, რომლითაც ძირითადი საშუალება უნდა აისახოს (შეტანილ იქნეს) ჯგუფის ღირებულებით ბალანსში, უნდა განისაზღვროს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 211-ე მუხლის შესაბამისად, ანუ აქტივების ღირებულებაში შეიტანება მისი შეძენის, წარმოების, მშენებლობის, მონტაჟის, დადგმის და მასზე გაწეული სხვა ხარჯები. უსასყიდლოდ (ჩუქებით) და სხვა ანალოგიური ფორმით მიღებული აქტივები ჯგუფის ღირებულებით ბალანსში აისახება საბაზრო ღირებულებით.

მაგალითი 7:

მე-6 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ 2006 წელს საწარმომ, როგორც ძირითადი საშუალება, უსასყიდლოდ მიიღო 5 სატვირთო ავტომანქანა, რომელთა საბაზრო ღირებულება შეადგენს 100 000 ლარს.

მოცემულ პირობებში:

უსასყიდლოდ მიღებული ავტომანქანების საბაზრო ღირებულება 100 000 ლარი უნდა დაემატოს ზემოაღნიშნული ცხრილის მე-3 სტრიქონის მონაცემს, ანუ აღნიშნული თანხით უნდა გაიზარდოს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი. ამასთან, უსასყიდლოდ მიღებული ავტომანქანების საბაზრო ღირებულება ასევე უნდა დაემატოს 2006 წლის ერთობლივ შემოსავალს.

16. ჯგუფის ღირებულებით ბალანსში შეტანილი (ექსპლუატაციაში გადაცემული) ძირითად საშუალებებზე ცვეთის დარიცხვა (გამოქვითვა) შესაძლებელია განხორციელდეს მაშინაც, როდესაც ამ ძირითად საშუალებას საანგარიშო წლის განმავლობაში ფიზიკური ცვეთა არ განუცდია, საერთოდ არ უმუშავია (ცნობისათვის: 2005 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი საქართველოს საგადასახადო კოდექსი ითვალისწინებდა ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის შემცირებას კონსერვაციის რეჟიმზე გადაყვანილი ძირითადი საშუალებების ნარჩენი ღირებულებით).

მაგალითი 8:

გადასახადის გადამხდელს 2006 წელს არ უმუშავია და საქონლის/მომსახურების მიწოდებაც არ განუხორციელებია, ამდენად მისი ერთობლივი შემოსავალი საგადასახადო წლის მიხედვით ნულის ტოლია.

მოცემულ პირობებში:

საწარმოდან ეკონომიკური სარგებლის გასვლის ხარჯად აღიარებისათვის დადგენილი წესების დაცვით გამოსაქვითი სხვა არაპირდაპირი ხარჯების (მაგალითად: დენის, წყლის, დაცვის, ადმინისტრაციული დანახარჯები, ქონებრივი გადასახადები და ა. შ.) ანალოგიურად, 2006 წელს გამოქვითვას დაქვემდებარებულ ხარჯად უნდა იქნეს აღიარებული წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულების ბალანსის მიხედვით დარიცხული საამორტიზაციო ანარიცხები.

შესაბამისად, ადგილი ექნება გამოქვითვების გადამეტებას ერთობლივ შემოსავალზე (ზარალს), რომელსაც არეგულირებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 192-ე მუხლი (ზარალის გადატანა).

17. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-6 ნაწილით ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის გაანგარიშების დადგენილი ნორმა „დამატებული ძირითადი საშუალებები“ მოიცავს როგორც შესყიდულ, წარმოებულ (შექმნილ), ლიზინგით (საფინანსო იჯარით), უზუფრუქტით (როდესაც იგი თავისი შინაარსით წარმოადგენს საქონლის მიწოდებას), ასევე უსასყიდლოდ მიღებულ და პარტნიორის მიერ კაპიტალში შეტანილ (ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებულ) ამორტიზაციას დაქვემდებარებულ ძირითად საშუალებებს.

მაგალითი 9:

პარტნიორის მიერ საწარმოს (პარტნიორის წილი ამ საწარმოში არ აღემატება 50 პროცენტს) 2006 წელს კაპიტალში არაფულადი შენატანის სახით გადაეცა 5 სატვირთო ავტომანქანა, რომელთა საბაზრო ღირებულება 100 000 ლარს შეადგენს.

მოცემულ პირობებში:

საწარმოს კაპიტალში გადაცემული 5 სატვირთო ავტომანქანის საბაზრო ღირებულება უნდა დაემატოს მე-6 მაგალითში მოცემული ცხრილის მე-3 სტრიქონის მონაცემს.

ამასთან, მიღებული ავტომანქანების საბაზრო ღირებულება არ შეიტანება 2006 წლის ერთობლივ შემოსავალში. (საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 176-ე მუხლი).

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 17 ივნისის ბრძანება №489-სსმ III, №71, 18.06.2010წ; მუხ.1043

მაგალითი 10:

საწარმომ მეორე პირს (უზუფრუქტუარს) უვადოდ უსასყიდლო უზუფრუქტით გადასცა ნაგებობა, რომლის სასარგებლო მომსახურების ვადა 40 წელია, ხოლო მისი საბაზრო ღირებულება 600 000 ლარს შეადგენს. პირი ქონებას იყენებს ეკონომიკურ საქმიანობაში.

მოცემულ პირობებში:

იმის გათვალისწინებით, რომ ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში აღნიშნული

ნაგებობა სრულად იქნება ამორტიზებული, აღნიშნული ოპერაცია, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 104-ე მუხლის დებულებების გათვალისწინებით, დაბეგვრის მიზნები-სათვის განხილულ უნდა იქნეს როგორც საწარმოსათვის უსასყიდლოდ გადაცემული ქონება. შესაბამისად, 600 000 ლარი უნდა ჩაირთოს საწარმოს ერთობლივ შემოსავალში, შეიქმნას შესაბამისი ჯგუფი და მისი გამოქვითვა განხორციელდეს ამორტიზაციისათვის დადგენილი წესით.

19. თუ საანგარიშო წლის განმავლობაში რომელიმე ჯგუფში რიცხული ძირითადი საშუალება (საშუალებები) გაიყიდა ამ ჯგუფის ღირებულებით ბალანსზე მეტ თანხად, მაშინ ჯგუფის ღირებულება ნულს გაუტოლდება, ხოლო ნამეტი თანხა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 175-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ჩაირთვება შესაბამისი წლის ერთობლივ შემოსავალში.

მაგალითი 11:

მე-6 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა პირველ ჯგუფში რიცხული სამი სპეციალური ავტომობილი გაყიდა ჯამურად 360 000 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

საამორტიზაციო ანარიცხის ცხრილს ექნება შემდეგი სახე:

დასახელება		ჯგუფის ნომერი					ჯამი
		1	2	3	4	5	
1	2005 წლის ბოლოსჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი	300 000	0	0	0	0	300 000
2	2005 წელში დარიცხულიამორტიზაციის თანხა	60 000	0	0	0	0	60 000
3	2006 წელში დამატებული(შესყიდული) ძირითადი საშუალებების ღირებულება	100 000	0	0	0	0	100 000
4	2006 წელში რეალიზებულიძირითადი საშუალებების ღირებულება.	360 000	0	0	0	0	360 000
5	2006 წელს ძირითადისაშუალებების ზღვრული ოდენობის ზემოთ გაწეული რემონტის ხარჯები	0	0	0	0	0	0
6	ჯგუფის ღირებულებითიბალანსი საანგარიშო წლის ბოლოს	0	0	0	0	0	0

7	ამორტიზაციის ნორმა(%)	20%			5%	15%	X
8	ამორტიზაციის თანხა	0	0	0	0	0	0
9	ერთობლივ შემოსავალზე დასამატებელი თანხა	20 000	0	0	0	0	20 000

შესაბამისად, 2006 წელს პირველი ჯგუფიდან გაყიდული ძირითადი საშუალებებიდან მიღებული თანხა 360 000 ლარი აღემატება ამ წლის ბოლოსათვის ამ ჯგუფის ღირებულებით ბალანსს 20 000 ლარით (300000 - 60000 + 100000 - 360000), რომელიც უნდა ჩაირთოს 2006 წლის ერთობლივ შემოსავალში და ამ ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულს გაუტოლდეს.

20. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-8 ნაწილის მიხედვით, თუ ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი წლის ბოლოსათვის 1000 ლარზე ნაკლებია, მასზე საამორტიზაციო ანარიცხები არ გაიანგარიშება და მთლიანად გამოიქვითება ერთობლივი შემოსავლებიდან, მიუხედავად ამ ჯგუფში შემავალი ძირითადი აქტივის ფიზიკურად არსებობისა.

მაგალითი 12:

მე-6 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა პირველ ჯგუფში რიცხული სამი სპეციალური ავტომობილი ჯამურად გაყიდა 339 600 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

საამორტიზაციო ანარიცხების ცხრილს ექნება შემდეგი სახე:

დასახელება		ჯგუფის ნომერი					ჯამი
		1	2	3	4	5	
1	2005 წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი	300 000	0	0	0	0	300 000
2	2005 წელში დარიცხული ამორტიზაციის თანხა	60 000	0	0	0	0	60 000
3	2006 წელში დამატებული (შესყიდული) ძირითადი საშუალებების ღირებულება	100 000	0	0	0	0	100 000

4	2006 წელში რეალიზებული ძირითადი საშუალებებიდან მიღებული შემოსავალი	339 600	0	0	0	0	339 600
5	2006 წელს ძირითადი საშუალებების ზღვრული ოდენობის ზემოთ გაწეული რემონტის ხარჯები	0	0	0	0	0	0
6	ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი საანგარიშო წლის ბოლოს	0	0	0	0	0	0
7	ამორტიზაციის ნორმა(%)	20%			5%	15%	X
8	ამორტიზაციის თანხა	0	0	0	0	0	0
9	ერთობლივი შემოსავლიდან გამოსაქვითი თანხა	400	0	0	0	0	400

2006 წლის ბოლოს პირველი ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი (400 ლარი) რადგან 1000 ლარზე ნაკლებია, შესაბამისად იგი უნდა გამოიქვითოს ამ წლის ერთობლივი შემოსავლიდან და ამ ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულს გაუტოლდეს.

მაგალითი 13:

საწარმომ, რომელმაც ფუნქციონირება დაიწყო 2006 წელს, ამავე წელს, როგორც ძირითადი საშუალება, შეისყიდა სამი სატვირთო ავტომანქანა 30 000 ლარად, თითოეული 10 000 ლარად. ამავე წელს ერთი სატვირთო ავტომანქანა გაყიდა 28 500 ლარად, ხოლო მეორე დაზიანდა საგზაო შემთხვევის გამო და ჯარტის სახით გაიყიდა 600 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

საამორტიზაციო ანარიცხების ცხრილს ექნება შემდეგი სახე:

დასახელება		ჯგუფის ნომერი					ჯამი
		1	2	3	4	5	
1	2005 წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი	0	0	0	0	0	0

2	2005წელში დარიცხული ამორტიზაციის თანხა	0	0	0	0	0	0
3	2006 წელში დამატებული(შესყიდული) ძირითადი საშუალებების ღირებულება	30 000	0	0	0	0	30 000
4	2006 წელში რეალიზებული ძირითადი საშუალებიდან მიღებული შემოსავალი	29 100 (28500+600)	0	0	0	0	29100
5	2006 წელს ძირითადი საშუალებების ზღვრული ოდენობის ზემოთ გაწეული რემონტის ხარჯები	0	0	0	0	0	0
6	ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი საანგარიშო წლის ბოლოს	0	0	0	0	0	0
7	ამორტიზაციის ნორმა(%)	20%			5%	15%	X
8	ამორტიზაციის თანხა	0	0	0	0	0	0
9	ერთობლივი შემოსავლიდან გამოსაქვითი თანხა	900	0	0	0	0	900

2006 წლის ბოლოს პირველი ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი (900 ლარი) რადგან 1000 ლარზე ნაკლებია, იგი უნდა გამოიქვითოს ამ წლის ერთობლივი შემოსავლიდან და პირველი ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულს გაუტოლდეს.

ფიზიკურად დარჩენილი ერთი სატვირთო ავტომანქანის ღირებულება მომავალ წლებში ამორტიზაციის გაანგარიშებაში (გამოქვითვებში) მონაწილეობას აღარ მიიღებს. ამასთან, შემდგომ პერიოდებში (თუ ჯგუფში სხვა სახის ცვლილება (დამატება) არ განხორციელდება) მისი რეალიზაციის შემთხვევაში, რეალიზაციის თანხა მთლიანად შეიტანება ერთობლივ შემოსავალში.

მაგალითი 14:

მე-13 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ დამატებით, რომ 2007 წელს საწარმომ გაყიდა მესამე სატვირთო ავტომანქანაც 25 000 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

საწარმომ 2007 წლის ერთობლივ შემოსავალში უნდა ჩართოს სატვირთო ავტომანქანის რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავალი 25 000 ლარი.

21. თუ ჯგუფში რიცხული ყველა ძირითადი საშუალება რეალიზებულია ან ლიკვიდირებულია და საანგარიშო წლის ბოლოს ამ ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულზე მეტია, იგი ექვემდებარება ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვას.

მაგალითი 15:

მე-6 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ პირველ ჯგუფში რიცხული ყველა ძირითადი საშუალება გაიყიდა 300 000 ლარად (საბაზრო ღირებულება).

მოცემულ პირობებში:

ამ ჯგუფის ღირებულების ბალანსი 2006 წლის ბოლოსათვის იქნება 40 000 ლარი (300 000-60 000+100 000-300 000), რომელიც გამოქვითულ უნდა იქნეს ამ წლის ერთობლივი შემოსავლებიდან, რადგან ამ ჯგუფის ყველა ძირითადი საშუალება რეალიზებულია.

მაგალითი 16:

მე-6 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ პირველ ჯგუფში რიცხული ყველა ძირითადი საშუალება ლიკვიდირებულია.

მოცემულ პირობებში:

ამ ჯგუფის ღირებულების ბალანსი 2006 წლის ბოლოსათვის იქნება უცვლელი 340 000 ლარი (300 000-60 000+100 000), რომელიც გამოქვითულ უნდა იქნეს ამ წლის ერთობლივი შემოსავლებიდან, რადგან ამ ჯგუფის ყველა ძირითადი საშუალება ლიკვიდირებულია.

22. ძირითადი საშუალებების ლიკვიდაციისას (ჩამოწერისას) შესაძლებელია წარმოიშვას გარკვეული გამოყენებადი სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობა, რომელიც დადგენილი წესის (სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობათა შეფასება ხდება მის თვითღირებულებასა და სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით - ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები 2.9) შესაბამისად აღრიცხულ უნდა იქნეს სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა შემადგენლობაში. ამასთან, ასეთი სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ღირებულება არ უნდა აღემატებოდეს ლიკვიდირებული (გამოქვითული) ძირითადი საშუალების თავდაპირველ ღირებულებას.

23. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-8 და მე-9 ნაწილით გათვალისწინებული ზემოაღნიშნული დებულებები მე-4 ჯგუფის აქტივთა მიმართებაში გამოყენებულ უნდა იქნეს ცალ-ცალკე შენობების და ნაგებობების მიხედვით, რაც იმის შესაძლებლობას წარმოშობს, რომ ამ ჯგუფში საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს შესაძლებელია ერთდროულად წარმოიშვას ერთობლივ შემოსავალში შესატანი და ერთობლივ შემოსავლიდან გამოსაქვითი თანხები.

მაგალითი 17:

საწარმოს მე-4 ჯგუფში ერიცხება შემდეგი შენობა-ნაგებობები:

დასახელება		მე-4 ჯგუფი				
		ნაგე- ბობა 1	ნაგე- ბობა 2	ნაგებობა 3	მე-4 ჯგუფის ნაერთი	
1	2005 წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი	10000	5000	15000	30000	

2	2005 წელში დარიცხული ამორტიზაციის თანხა	500	250	750	1500	
3	2006 წელში ძირითადისაშუალებების რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავალი	12000	0	14000	26000	
4	ამორტიზაციის ნორმა(%)	5	5	5	5	
5	ამორტიზაციის თანხა	0	237	0	237	
6	ერთობლივ შემოსავალზე დასამატებელი თანხა	2500	0	0	2500	
7	ერთობლივი შემოსავლიდან გამოსაქვითი თანხა	0	0	250	250	

მოცემულ პირობებში:

იმის გამო, რომ მე-4 ჯგუფში შემავალი ცალ-ცალკე ნაგებობების მიმართ განხორციელდა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-8 და მე-9 ნაწილებით დადგენილი პროცედურები, 2006 წლის ბოლოს ერთდროულად წარმოიშვა ერთობლივ შემოსავალში შესატანი და ერთობლივი შემოსავლიდან გამოსაქვითი თანხები (2500 და 250 ლარი).

24. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს გამოიყენოს დაჩქარებული ამორტიზაციის ნორმა. ამასთან, დაჩქარებული ამორტიზაციის ნორმა გამოიყენება მხოლოდ მე-2 და მე-3 ჯგუფებში აღრიცხულ ძირითად საშუალებებთან მიმართებაში. ამორტიზაციის ამ ნორმის გამოყენების შემთხვევაში, საქართველოს საგადასახადო კოდექსი გადასახადის გადამხდელს არ ავალდებულებს აღნიშნული ჯგუფების მიმართ გამოიყენოს დაჩქარებული ამორტიზაციის კონკრეტული (გაორმაგებული) ნორმა. თუმცა, იგი არ შეიძლება იყოს დაწესებულზე ნაკლები და საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ნორმების ორმაგ ოდენობაზე მეტი. ამასთან, გადასახადის გადამხდელი არ არის ვალდებული მომავალ საგადასახადო პერიოდებშიც სავალდებულო წესით გამოიყენოს დაჩქარებული ამორტიზაციის ნორმა.

მაგალითი 18:

მე-2 და მე-3 ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი საანგარიშო წლის ბოლოს შეადგენს, შესაბამისად, 400 000 და 200 000 ლარს. გადასახადის გადამხდელმა გადაწყვიტა მომდევნო საანგარიშო წელს გამოიყენოს დაჩქარებული ამორტიზაციის გაორმაგებული ნორმა.

მოცემულ პირობებში:

აღნიშნული ჯგუფების მიმართ საამორტიზაციო ანარიცხები შეადგენს შესაბამისად 160 000 ($400\,000 \times 40\%$) და 32 000 ლარს ($200\,000 \times 16\%$).

მაგალითი 19:

მე-18 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ დამატებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა გადაწყვიტა მეორე ჯგუფის მიმართ დაჩქარებული ამორტიზაციის ნორმად გამოიყენოს 25%, ნაცვლად დაწესებული ძირითადი 20 პროცენტისა და მე-3 ჯგუფის მიმართ 10%, ნაცვლად 8 პროცენტისა.

მოცემულ პირობებში:

აღნიშნული ჯგუფების მიმართ საამორტიზაციო ანარიცხების სახით ერთობლივი შემოსავლებიდან გამოსაქვითი თანხა შეადგენს, შესაბამისად, 100 000 ($400\,000 \times 25\%$) და 20 000 ლარს ($200\,000 \times 10\%$).

25. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-11 ნაწილის მიხედვით, ლიზინგით - ფინანსური იჯარით (საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მუხლი 21) აქტივების მიძღვრება ასეთი აქტივები (ძირითადი საშუალებები) არ უნდა ჩართოს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ შესაბამის ჯგუფებში და იგი უნდა აღრიცხოს ცალკე ჯგუფად. ამასთან, ამორტიზაციის (ცვეთის) დარიცხვის მეთოდი და ნორმა იგივე უნდა იყოს როგორც შესაბამისი ჯგუფებისათვისა და დადგენილი. ლიზინგის საგნის მიხედვით გადასახდელი მთლიანი თანხა შედგება ძირითადი თანხისა და საიჯარო პროცენტისაგან. ლიზინგის საგნის საბალანსო ღირებულება, რომლის მიხედვითაც უნდა განხორციელდეს საამორტიზაციო ანარიცხების დარიცხვა, განისაზღვრება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით დისკონტირების გზით გამოყოფილი ძირითადი თანხიდან. რაც შეეხება საიჯარო პროცენტს, მისი ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვა უნდა განხორციელდეს სესხზე გადასახდელი პროცენტისათვის დადგენილი წესით, მაგრამ არა უმეტეს წლიური 24%-ისა.

მაგალითი 20:

საწარმომ 2006 წელს ლიზინგით (საფინანსო იჯარით) მიიღო გენერატორი. სალიზინგო ხელშეკრულებით მან ყოველი წლის ბოლოს უნდა გადაიხადოს სალიზინგო გადასახდელი 5 000 ლარი. სალიზინგო ხელშეკრულების ვადა 3 წელია. მოცემულ პერიოდში საბანკო კრედიტის სარგებლობის წლიური საპროცენტო განაკვეთი 15%-ია.

მოცემულ პირობებში:

მიმდინარე ღირებულების დისკონტირების ცხრილით 3-წლიან 15%-იან სესხზე დისკონტირების კოეფიციენტი 2,2832. შესაბამისად, სალიზინგო გადასახდელის მთლიანი თანხის (15000 ლარის) მიმდინარე დისკონტირებული ღირებულება იქნება 11416 ($5000 \times 2,2832$) ლარი. ე. ი. 15000 ლარიდან საპროცენტო ხარჯი შეადგენს 3584 ლარს ($15000 - 11416$).

გენერატორი განეკუთვნება მე-3 ჯგუფში შემავალ აქტივს, რომელზედაც გათვალისწინებულია 8%-იანი ამორტიზაციის ნორმა. შესაბამისად, წარმოდგენილი მაგალითის მიხედვით ამორტიზაციის გზით ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვას ექვემდებარება 11416 ლარი, მათ შორის 2006 წელს 913 ლარი ($11416 \times 8\%$).

რაც შეეხება საიჯარო პროცენტს - 3584 ლარს, მისი ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვა უნდა განხორციელდეს სესხზე გადასახდელი პროცენტისათვის დადგენილი წესით (თითოეულ წელზე გაანგარიშებით).

თვალსაჩინოებისათვის 2006 წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის და საამორტიზაციო ანარიცხების ოდენობის განსაზღვრისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი:

საამორტიზაციო ანარიცხები და გამოქვითვები ლიზინგით მიღებული ძირითადი საშუალებების მიხედვით

დასახელება	ჯგუფის ნომერი	ჯამი
------------	---------------	------

		1	2	3	4	5	
1	ლიზინგით მიღებული ძირითადი საშუალებების ღირებულება 2005 წლის ბოლოს	0	0	0	0	0	0
2	2005 წელს დარიცხული ამორტიზაციის თანხა	0	0	0	0	0	0
3	2006 წელს ლიზინგით მიღებული ძირითადი საშუალებების ღირებულება	0	0	11416	0	0	11416
4	2006 წელს ლიზინგის გამცემისათვის დაბრუნებული ძირითადი საშუალებების ღირებულება	0	0	0	0	0	0
5	2006 წელს ძირითადი საშუალებების რემონტის ხარჯების ზღვრულ ოდენობაზე გადამეტება	0	0	0	0	0	0
6	ლიზინგით მიღებული ძირითადი საშუალებების ღირებულება საანგარიშო წლის ბოლოს	0	0	11416	0	0	11416
7	ლიზინგის საგნის ამორტიზაციის ნორმა(%)	20%	20	8%	5%	15	X
8	ლიზინგის საგნის ამორტიზაციის თანხა	0	0	913	0	0	913

მაგალითი 21:

საწარმომ 2006 წელს ლიზინგით (საფინანსო იჯარით) გასცა გენერატორი. გენერატორი საწარმოს აღრიცხული ჰქონდა მე-3 ჯგუფში, რომლის ღირებულებითი ბალანსი პირობითად შეადგენდა 10000 ლარს. სალიზინგო ხელშეკრულებით მან ყოველი წლის ბოლოს უნდა მიიღოს სალიზინგო გადასახდელი 5 000 ლარი. სალიზინგო ხელშეკრულების ვადა 3 წელია. მოცემულ პერიოდში საბანკო კრედიტის სარგებლობის წლიური საპროცენტო განაკვეთი 15%-ია.

მოცემულ პირობებში:

მიმდინარე ღირებულების დისკონტირების ცხრილით 3-წლიან 15%-იან სესხზე დისკონტირების კოეფიციენტი 2,2832. შესაბამისად, სალიზინგო გადასახდელის მთლიანი თანხის (15000 ლარის) მიმდინარე დისკონტირებული ღირებულება იქნება

11416 (5000 X 2,2832) ლარი. ე. ი. 15000 ლარიდან საპროცენტო შემოსავალი შეადგენს 3584 ლარს (15000-11416).

2006 წელს ძირითადი თანხა, საიდანაც იანგარიშება საპროცენტო შემოსავალი, შეადგენს 11416 ლარს (აქტივის ღირებულება) და შესაბამისად, საპროცენტო შემოსავალი იქნება მისი 15% ანუ 1712 ლარი, ხოლო 3288 ლარი (5000-1712) იქნება ძირითადი თანხის მიხედვით გადახდილი ვალდებულება.

იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 21-ე მუხლის მიხედვით ამორტიზაციას დაქვემდებარებული ძირითადი საშუალებების ლიზინგით გადაცემის ოპერაცია დაბეგვრის მიზნებისათვის ითვლება საქონლის მიწოდებად, ლიზინგის გამცემმა საწარმომ 11416 ლარიდან (აქტივის ღირებულება) 10000 ლარით უნდა შეამციროს ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი და ნულს გაუტოლოს, ხოლო 1416 ლარი (11416-10000) ასახოს ერთობლივ შემოსავალში. ამასთან, საანგარიშო წელსვე შესაბამისი საპროცენტო შემოსავალი 1712 ლარი უნდა შეიტანოს ერთობლივ შემოსავალში.

2007 წელს ძირითადი თანხის მიხედვით ნარჩენი ვალდებულება იქნება 8128 ლარი (11416-3288), საპროცენტო შემოსავალი იქნება მისი 15% ანუ 1219 ლარი, ხოლო 3781 ლარი (5000-1219) იქნება ძირითადი თანხის მიხედვით გადასახდელი ვალდებულება. შესაბამისად, 2007 წელს სალიზინგო გადასახდელის სახით მისაღები 5000 ლარიდან მხოლოდ 1219 ლარი საპროცენტო შემოსავლის სახით შეიტანება ერთობლივ შემოსავალში.

2008 წელს ძირითადი თანხის ნარჩენი ვალდებულება იქნება 4347 ლარი (8128-3781), საპროცენტო შემოსავალი იქნება მისი 15% ანუ 652 ლარი, ხოლო 4348 ლარი (5000-652) იქნება ძირითადი თანხის მიხედვით გადასახდელი ვალდებულება. შესაბამისად, ამ წელს სალიზინგო გადასახდელის სახით მისაღები 5000 ლარიდან მხოლოდ 652 ლარი საპროცენტო შემოსავლის სახით შეიტანება ერთობლივ შემოსავალში.

26. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-13 ნაწილის შესაბამისად, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს შესყიდული, ლიზინგით მიღებული ან მის მიერ შექმნილი ამორტიზაციადაქვემდებარებული ძირითადი საშუალებების მიმართ სრულად (100%-ანი ამორტიზაციის დარიცხვით) გამოქვითოს ამ აქტივების ღირებულება (ლიზინგის შემთხვევაში დისკონტირებული ღირებულება) იმ საგადასახადო წელს, რომელშიც ძირითადი საშუალება ექსპლუატაციაში (ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენება დაიწყო) შევიდა. ამ შემთხვევაში აღნიშნული ძირითადი საშუალებები არ შეიტანება ჯგუფის ღირებულებით ბალანსში. აღნიშნული ნაწილით გათვალისწინებული ძირითადი საშუალებების მიწოდებისას (ლიზინგის შემთხვევაში დაბრუნებისას, თუ გათვალისწინებული იყო გამოსყიდვა) მიღებული ან მისაღები თანხები, ხოლო ასეთის არარსებობისას - საბაზრო ღირებულება ერთობლივ შემოსავალში ჩართვას ექვემდებარება დღგ-ის გარეშე. გამოქვითვის ასეთი ნორმის არჩევის შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია იგივე ნორმა გამოიყენოს შემდგომ პერიოდებში შესყიდული (წარმოებული) და ლიზინგით მიღებული ძირითადი საშუალებების მიმართ. შესაბამისად, გადასახადის გადამხდელს უფლება არ აქვს არჩეული გამოქვითვის ნორმა შეცვალოს მომდევნო 5 წლის განმავლობაში. ამასთანავე გამოქვითვის ასეთი ნორმის არჩევა უნდა მოხდეს იმ საგადასახადო წელს, როდესაც ძირითადი საშუალებები ექსპლუატაციაში შევიდა.

მაგალითი 22:

მე-20 მაგალითის პირობები იგივეა იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ გადაწყვიტა გამოიყენოს ამორტიზაციის დარიცხვის ე. წ. 100-პროცენტიანი ნორმა.

მოცემულ პირობებში:

გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს ლიზინგით მიღებული ძირითადი საშუალების მიხედვით სალიზინგო გადასახდელის მთლიანი თანხის (15000 ლარის) მიმდინარე დისკონტირებული ღირებულება (11416 ლარი) არ შეიტანოს ჯგუფის ღირებულებით ბალანსში და იგი მთლიანად გამოქვითოს 2006 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან, იმ პირობით, რომ მან აღნიშნული მეთოდი უნდა გამოიყენოს ამ პერიოდის შემდგომ

მიღებული შესაბამისი ძირითადი საშუალებების მიმართ მომდევნო 5 წლის განმავლობაში. ამასთან, საპროცენტო ხარჯები გამოიქვითება 21-ე მაგალითში მოცემული გაანგარიშებების ანალოგიურ-რად.

მაგალითი 23:

გადასახადის გადამხდელმა 2005 წლის იანვარში შეისყიდა 100 000 ლარად ლუდის ჩამოსასხმელი ხაზი, რომელიც ექსპლუატაციაში (ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენება დაიწყო) შევიდა ამავე წლის მარტში.

მოცემულ პირობებში:

გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს შესყიდული 100 000 ლარის ძირითადი საშუალება არ შეიტანოს ჯგუფის ღირებულებით ბალანსში და იგი მთლიანად გამოქვითოს 2005 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან, იმ პირობით, რომ მან აღნიშნული მეთოდი უნდა გამოიყენოს ამ პერიოდის შემდგომ მიღებულ ყველა ძირითადი საშუალებების მიმართ მომდევნო 5 წლის განმავლობაში.

აღნიშნული მეთოდი გამოიყენება მხოლოდ 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ შესყიდულ ლიზინგით მიღებულ ან გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოებულ (ამორტიზაციადაქვემდებარებულ) ძირითად საშუალებებზე.

მაგალითი 24:

23-ე მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა აღნიშნული ძირითადი საშუალებები შეიძინა 2004 წლის დეკემბერში.

მოცემულ პირობებში:

გადასახადის გადამხდელს უფლება არ აქვს აღნიშნული ძირითადი საშუალებების ღირებულება გამოქვითოს მთლიანად 2005 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან, მიუხედავად იმისა, რომ ექსპლუატაციაში (ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენება დაიწყო) შევიდა ამ წელს, რადგან შეძენა განხორციელდა 2005 წლის 1 იანვრამდე ანუ აღნიშნული საკანონმდებლო ნორმის ძალაში შესვლამდე. მიღებული ძირითადი საშუალებების ღირებულება უნდა ჩაირთოს შესაბამის ჯგუფში და განხორციელდეს მასზე შესაბამისი დადგენილი წესით ამორტიზაციის დარიცხვა.

27. ცალკეულ შემთხვევებში, მიღებული ძირითადი საშუალებები ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენებამდე საჭიროებს რეკონსტრუქციას, ფუნქციონალური დანიშნულების შეცვლას და ა. შ. ასეთ შემთხვევაში 100%-იანი გამოქვითვის უფლება გადასახადის გადამხდელს წარმოეშობა იმ საგადასახადო წელს, როდესაც აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება ექსპლუატაციისათვის ანუ დაიწყება ეკონომიკური საქმიანობისათვის მისი გამოყენება.

მაგალითი 25:

საწარმომ 2006 წელს ოფისისათვის 100000 ლარად შეიძინა ფართი, რომელშიც ადრე სასაბუღალტრო ფუნქციონირებდა. ამ მიზნისათვის ამავე წელს საწარმომ სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოების სახით 30 000 ლარი დახარჯა და მომდევნო საანგარიშო წელს გახსნა ოფისი. საწარმო ძირითადი საშუალებების ამორტიზაციის (გამოქვითვების) 100%-იან ნორმას იყენებს.

მოცემულ პირობებში:

საწარმო 2006 წელს ერთობლივი შემოსავლიდან ვერ გამოქვითავს ვერც უძრავი ქონების შეძენის (100000 ლარი) და ვერც რეკონსტრუქციასთან დაკავშირებულ ხარჯებს (30000 ლარი).

ამასთან, აღნიშნული თანხა მთლიანად გამოიქვითება 2007 წლის (ექსპლუატაციაში გადაცემის) ერთობლივი შემოსავლიდან.

მაგალითი 26:

23-ე მაგალითის პირობები უცვლელია იმ დამატებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა ლუდის ჩამოსასხმელი ხაზი გაყიდა მომდევნო საანგარიშო წელს 150 000 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

ძირითადი საშუალებების მიწოდებით მიღებული (მისაღები) შემოსავალი 150 000 ლარი სრულად უნდა ჩაირთოს ამ წლის ერთობლივ შემოსავალში.

28. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-13 ნაწილის დებულებები არ ვრცელდება:

- ა) არაამორტიზებად აქტივებზე;
- ბ) უზუფრუქტით მიღებულ უძრავ ქონებაზე;
- გ) უსასყიდლოდ (ჩუქებით) მიღებულ აქტივებზე;
- დ) პარტნიორის მიერ საწარმოს კაპიტალში შეტანილ ძირითად საშუალებებზე;
- ე) იჯარით აღებულ ძირითად საშუალებებზე ჩატარებული სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოებით შექმნილ აქტივებზე.

მაგალითი 27:

საწარმომ 2008 წელს 200000 ლარად შეიძინა ლუდის ჩამოსასხმელი ხაზი, ამავე წელს უსასყიდლო უზუფრუქტით მიიღო 500000 ლარად ღირებული ნაგებობა და დამფუძნებლის მიერ წმინდა აქტივის გაზრდის მიზნით 400000 ლარის (საბაზრო ღირებულება) ცვეთადი აქტივი. აღნიშნული აქტივების ეკონომიკური საქმიანობისთვის გამოყენება დაიწყო ამავე წელს. 2007 წლიდან საწარმო იყენებს ამორტიზაციის დარიცხვის 100%-იან ნორმას.

მოცემულ პირობებში:

საწარმომ შეძენილი ლუდის ჩამოსასხმელი ხაზის ღირებულება 200000 ლარი მთლიანად უნდა გამოქვითოს 2008 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან. ამასთან, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-13 ნაწილით დადგენილი ნორმით საწარმოს არ აქვს უფლება უსასყიდლო უზუფრუქტით მიღებული და დამფუძნებლის მიერ საწარმოს კაპიტალში შეტანილ აქტივთა (900000 ლარი, 500000+400000) მიმართ გამოიყენოს ამორტიზაციის დარიცხვის 100%-იანი ნორმა. ამდენად, უნდა შექმნას აღნიშნული აქტივის ცალკე ჯგუფები და ამორტიზაციის დარიცხვა განახორციელოს ამავე მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილი წესით.

მუხლი 3. ძირითად საშუალებათა რემონტის ხარჯების გამოქვითვა

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თითოეულ ჯგუფში შემავალ, ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებულ ძირითად საშუალებათა რემონტის ხარჯების გამოქვითვა დასაშვებია ყოველწლიურად, საანგარიშოს წინა საგადასახადო წლის ბოლოსთვის ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის 5 პროცენტამდე ოდენობით.
2. თანხა, რომელიც აღემატება ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ ზღვრულ დონეს, ზრდის შესაბამისი ჯგუფის ღირებულებით ბალანსს. ამასთანავე, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლით დადგენილი 100-პროცენტიანი საამორტიზაციო ანარიცხების ნორმების გამოყენებისას, რემონტის ხარჯები გამოიქვითება სრულად, ამ მუხლით განსაზღვრული შეზღუდვის გაუთვალისწინებლად.
3. იჯარით აღებულ ძირითად საშუალებათა რემონტის ხარჯები, თუ მისი ჩატარება ხელშეკრულების შესაბამისად გათვალისწინებული არ არის საიჯარო გადასახდელების შემცირების ხარჯზე, ექვემდებარება ძირითად საშუალებათა მიმღებთან კაპიტალიზებას და საანგარიშო პერიოდის ბოლოსთვის ქმნის ცალკე ჯგუფს, ხოლო გაწეული ხარჯები ერთობლივი შემოსავლიდან გამოიქვითება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მეხუთე ჯგუფში შემავალ ძირითად საშუალებათა ამორტიზაციის ნორმის მიხედვით. ამასთანავე, ხელშეკრულების ვადის გასვლის ან ვადაზე ადრე შეწყვეტის შემთხვევაში აღნიშნული ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულს გაუტოლდება და დარჩენილი თანხა ერთობლივი შემოსავლიდან არ გამოიქვითება.

მუხლი 4. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 184-ე მუხლის გამოყენება

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის მე-40 ნაწილის შესაბამისად ძირითადი საშუალებების რემონტის ხარჯად ითვლება ხარჯები, რომლებიც ამაღლებს ძირითადი საშუალებების ამოსავალ (თავდაპირველ, ნორმატიულ) მწარმოებლურობას (მათ შორის, შენობა-ნაგებობების ელემენტების მოდიფიკაცია, რეკონსტრუქცია მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის გახანგრძლივების მიზნით და მათი

მწარმოებლურობის ამაღლების უზრუნველსაყოფად; მანქანა-დანადგარების ნაწილების გაუმჯობესება მათი მწარმოებლურობის ამაღლების უზრუნველსაყოფად და ახალი საწარმოო პროცესების დანერგვა), გარდა მიმდინარე საექსპლუატაციო ხარჯებისა, რომლებიც გაიწევა ძირითადი საშუალებების ამოსავალი მწარმოებლურობის აღდგენის ან შენარჩუნების მიზნით. რემონტის ხარჯის ნაწილი, რომელშიც აღემატება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილ ზღრულ ოდენობას, ზრდის ჯგუფის ღირებულებით ბალანსს.

მაგალითი 1:

ძირითადი საშუალებების პირველი ჯგუფის მი-ხედვით 2005 წლის ბოლოს ჯგუფის ღირებულებითმა ბალანსმა 300 000 ლარი შეადგინა. საწარ-მომ 2006 წელს ამ ჯგუფის ძირითადი საშუალებების მიხედვით 18 000 ლარის ხარჯი გაწია, მათ შორის 10 000 ლარის სარემონტო და 8 000 ლარის მიმდინარე საექსპლუატაციო.

მოცემულ პირობებში:

გადასახადის გადამხდელს 2006 წელს უფლება აქვს სრულად გამოიქვითოს 18 000 ლარი, მათ შორის 10 000 ლარი, როგორც ძირითადი საშუალებების რემონტის ხარჯი, რადგან აღნიშნული თანხა ნაკლებია 15 000 ლარზე - ამ გამოსაქვითი ხარჯის ზღრულ ოდენობაზე. $(300000 \times 5\%)$ და 8 000 ლარი, როგორც მიმდინარე საექსპლუატაციო ხარჯი, რაზედაც არ არის დადგენილი შეზღუდვა.

მაგალითი 2:

პირველი მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა 2006 წელს გასწია მხოლოდ ძირითადი საშუალებების რემონტის ხარჯი 25 000 ლარის ოდენობით.

მოცემულ პირობებში:

2006 წლის ერთობლივი შემოსავლებიდან სარემონტო ხარჯის სახით უნდა გამოიქვითოს 15 000 ლარი $(300\,000 \times 5\%)$, ხოლო 10 000 ლარით უნდა გაიზარდოს ამ წლის პირველი ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი.

მაგალითი 3:

პირმა ავტომანქანას გამოუცვალა სათადარიგო ნაწილები (საბურავი, აკუმულიატორი, სანთლები, სამუხრუჭე ხუნდები და სხვა). ნაწილების გამოცვლასთან დაკავშირებულმა ხარჯმა შეადგინა 900 ლარი, მათ შორის სათადარიგო ნაწილების ღირებულებამ 700 ლარი და მომსახურების ღირებულებამ 200 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

ჩამოთვლილი ხარჯი განიხილება (საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის მე-40 ნაწილი) ავტომანქანის გამართული მდგომარეობისათვის ამოსავალი მწარმოებლურობის აღდგენის ან შენარჩუნების მიზნით გაწეულ მიმდინარე საექსპლუატაციო ხარჯად და იგი ერთობლივი შემოსავლიდან გამოიქვითება რემონტისათვის დაწესებული შეზღუდვის გაუთვალისწინებლად.

2. თუ გადასახადის გადამხდელს ამორტიზაციას დაქვემდებარებული ძირითადი საშუალებები ლიზინგით (საფინანსო იჯარის წესით) აქვს აღებული, მაშინ დაბეგვრის მიზნით მოიჯარე - ლიზინგის მიმღები ითვლება ამ ქონების მფლობელად და მასზე გავრცელდება ყველა ზემოაღნიშნული საგადასახადო პროცედურები, გარდა იმისა, რომ ასეთი ძირითადი საშუალებები აღირიცხება ცალკე ჯგუფად. ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნათა გათვალისწინებით მოიჯარეს (გარდა საფინანსო იჯარისა) არ გადაეცემა აქტივთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და ისინი აღირიცხებიან მეიჯარესთან. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საგადასახადო აღრიცხვის თვალსაზრისით ჩვეულებრივი იჯარით გადაცემული ძირითადი საშუალებები მოიჯარის ძირითადი საშუალებების ჯგუფის ღირებულებით ბალანსში ასახვას არ ექვემდებარება.

3. თუ გადასახადის გადამხდელს ძირითადი საშუალებები აღებული აქვს იჯარით და თავის წარმოების ინტერესებიდან გამომდინარე მის რეკონსტრუქციაზე და რემონტზე გასწია ხარჯი და ეს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არ არის საიჯარო

გადასახდელების შემცირების ხარჯზე, მას უფლება აქვს ასეთ აქტივზე მის მიერ გაწეული ხარჯი, თუ ის იწვევს აქტივის არსებით და განუყოფელ გაუმჯობესებას და პირდაპირ კავშირშია ეკონომიკური სარგებლის მიღებასთან, აღიაროს აქტივად (ძირითად საშუალებად), წლის ბოლოს შექმნას ცალკე ჯგუფი. ამასთან, გადასახადის გადამხდელის მიერ ზემოაღნიშნული უფლების გამოყენებისას, აღნიშნული აქტივი იმავდროულად როგორც ძირითადი საშუალება ჩართული უნდა იყოს ქონების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტშიც. ზემოაღნიშნული პირობის დაცვის შემთხვევაში, გადასახადის გადამხდელმა შესაძლოა გამოიყენოს აქტივზე გაწეული ხარჯების ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვის უფლება, რომელიც უნდა განხორციელდეს საამორტიზაციო ანარიცხებისათვის საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესი. ამასთანავე, საიჯარო ხელშეკრულების ვადის გასვლის ან ვადაზე ადრე შეწყვეტის შემთხვევაში, აღნიშნული ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულს გაუტოლდება და დარჩენილი თანხა ერთობლივი შემოსავლიდან არ გამოიქვითება.

მაგალითი 4:

პირმა მაღაზიის მოსაწყობად 10 წლის ვადით იჯარით აიღო 500 000 ლარის ღირებულების შენობა, მოიჯარესთან შეთანხმებით თავისი საქმიანობის ინტერესებიდან გამომდინარე შენობის ქვეშ მოაწყობს სასაწყობო სარდაფი, რომლის რეკონსტრუქცია-მშენებლობაზე დახარჯა 100000 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

პირმა იჯარით აღებული ქონების რეკონსტრუქცია-მშენებლობაზე დახარჯული 100 000 ლარი უნდა აღიაროს აქტივად, ასახოს ცალკე ჯგუფში და გამოქვითვის მიზნით ამორტიზაციის დარიცხვა განახორციელოს მე-5 ჯგუფში შემავალ ძირითად საშუალებათა ამორტიზაციის ნორმის მიხედვით.

მაგალითი 5:

პირობები იგივეა, რაც მე-4 მაგალითის, იმ განსხვავებით, რომ პირებმა ვადაზე ადრე (მესამე წელს) შეწყვიტეს საიჯარო ხელშეკრულება და შენობა დაუბრუნდა მესაუთრეს. იჯარის მიმღებ პირთან ამ პერიოდისათვის აღნიშნული ჯგუფის ღირებულებით ბალანსში დარჩენილმა თანხამ შეადგინა 72200 ლარი $100000 - (100000 \times 15\%) + (85000 \times 15\%)$.

მოცემულ პირობებში:

აღნიშნული ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულს გაუტოლდება და ჯგუფში დარჩენილი თანხა 72200 ლარი ერთობლივი შემოსავლიდან არ გამოიქვითება.

4. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 184-ე მუხლით გათვალისწინებული შეზღუდვები არ გავრცელდება ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებულ ამორტიზაციადაქვემდებარებულ იმ ძირითად საშუალებათა სარემონტო ხარჯების მიმართ, რომელთა გამოქვითვა ხორციელდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლით გათვალისწინებული ამორტიზაციის 100%-იანი დარიცხვის ნორმით, აგრეთვე 1000 ლარამდე ღირებულების ძირითადი საშუალებების რემონტის ხარჯების მიმართ.

მაგალითი 6:

გადასახადის გადამხდელმა 2006 წელს 300 000 ლარად შესყიდულ და ექსპლუატაციაში შესულ ეკონომიკურ საქმიანობისათვის გამოყენებულ ძირითად საშუალებებს, რომლის მიხედვითაც გაწეული ხარჯი სრულად გამოქვითა ამ წლის ერთობლივი შემოსავლიდან, 2007 წელს ჩაუტარა 25 000 ლარის სარემონტო სამუშაოები.

მოცემულ პირობებში:

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 184-ე მუხლით განსაზღვრული შეზღუდვა აღნიშნული ძირითადი საშუალებების მიმართ შეადგენს 15 000 ლარს $(300\,000 \times 5\%)$, გადასახადის გადამხდელი 2007 წლის ერთობლივი შემოსავლებიდან მთლიანად გამოქვითავს მასზე გაწეულ სარემონტო ხარჯებს 25 000 ლარს.

მაგალითი 7:

პირმა საანგარიშო წელს შეიძინა და ექსპლუატაციაში გადასცა 10 საოფისე კომპიუტერი,

თითოეული 900 ლარად. იმავე წელს მოახდინა მისი გამოქვითვა, როგორც 1000 ლარამდე ღირებულების ძირითადი საშუალება. მომდევნო საანგარიშო წელს მასზე გასწია 500 ლარის სარემონტო ხარჯი.

მოცემულ პირობებში:

1000 ლარამდე ღირებულების ძირითადი საშუალებების რემონტის ხარჯი 5-პროცენტიანი შეზღუდვის გარეშე გამოიქვითება იმ წლის ერთობლივი შემოსავლიდან, როცა განხორციელდა მისი ფაქტობრივი გაწევა.

მაგალითი 8:

პირმა, განულებულ ჯგუფში რიცხულ ძირითად საშუალებას ჩაუტარა 10 000 ლარის რემონტი.

მოცემულ პირობებში:

რადგან ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულის ტოლია, ამ ჯგუფში არსებულ ძირითად საშუა-ლებების რემონტზე გაწეული ხარჯით (10000 ლარით) უნდა გაიზარდოს აღნიშნული ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი.

5. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის შესაბამისად, ერთობლივი შემოსავლებიდან გამოიქვითება ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებული ყველა ამორტიზაციადექვემდებარებული ძირითად საშუალებათა საამორტიზაციო ანარიცხები.

მაგალითი 9:

გიორგიმ შემდგომი გაქირავების მიზნით 150 000 ლა-რად შეიძინა საცხოვრებელი სახლი, რომელიც 2006 წლის 1 იანვრიდან გააქირავა თვეში 500 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

გიორგი ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას და მისი ერთობლივი შემოსავალი 2006 წელში შეადგენს 6 000 ლარს (12X500). გიორგის შეუძლია შენობას, რომელიც მოცემულ შემთხვევაში ძირითად საშუალებად განიხილება დაარიცხოს ამორტიზაცია მე-4 ჯგუფის მიხედვით (5%) და გამოქვითოს ერთობლივი შემოსავლებიდან. ამასთან, გიორგის მიერ ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენებულ აქტივზე გამოქვითვა (ამორტიზაციის დარიცხვა) დაიშვება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამ აქტივზე დანახარჯი დოკუმენტალურად არის დადასტურებული და გაწეულია ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში. ამასთან, გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში განხორციელებული გამოქვითვების გათვალისწინებით, შესაძლებელია წარმოიშვას სარგებელი, რომელიც უნდა დაიბეგროს საშემოსავლო გადასახდით დადგენილი წესის მიხედვით.

მაგალითი 10:

მე-9 მაგალითის პირობები იგივეა იმ დამატებით, რომ გიორგიმ შენობას 2006 წელს ჩაუტარა 3 000 ლარის სარემონტო სამუშაოები, რომელზეც არ გააჩნია ხარჯის დამადასტურებელი დოკუმენტები.

მოცემულ პირობებში:

მიუხედავად იმისა, რომ რემონტის ხარჯი არ აღემატება ამ მუხლით დადგენილ ზღვრულ დონეს გიორგი ერთობლივი შემოსავლიდან ვერ გამოქვითავს მას, რადგან არ გააჩნია ამ ხარჯის დამადასტურებელი დოკუმენტები.

მუხლი 5. გეოლოგიური კვლევებისა და ბუნებრივი რესურსების მოპოვების მოსამზადებელი მომსახურების ხარჯები

1. გეოლოგიური კვლევებისა და ბუნებრივი რესურსების მოპოვების მოსამზადებელი მომსახურების ხარჯები გამოიქვითება ერთობლივი შემოსავლიდან საამორტიზაციო ანარიცხების სახით, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის პირველი ჯგუფის ძირითად საშუალებათა ამორტიზაციის ნორმის მიხედვით ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსის მიხედვით და აღირიცხება ცალკე ჯგუფად.

2. ამ მუხლის მოთხოვნა ვრცელდება იმ არამატერიალური აქტივების ხარჯებზეც, რომლებიც გაწეულია გადასახადის გადამხდელის მიერ ბუნებრივი რესურსების გეოლოგიური კვლევის, დამუშავების ან ექსპლუატაციის უფლების შეძენასთან

დაკავშირებით, გარდა იმ არამატერიალური აქტივებისა, რომელთა სასარგებლო გამოყენების ვადის დადგენა და საანგარიშო პერიოდის პროპორციულად გამოქვითვა შესაძლებელია.

3. „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, პროდუქციის წილობრივი განაწილების ხელშეკრულების მიხედვით განხორციელებული გეოლოგიური კვლევების, ბუნებრივი რესურსების მოპოვების მოსამზადებელი მომსახურებისა და ბურღვის ხარჯები გამოიქვითება ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ნორმების შესაბამისად.

მუხლი 6. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 188-ე მუხლის გამოყენება

1. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს გეოლოგიური კვლევებისა და ბუნებრივი რესურსების მოპოვების მოსამზადებელ სამუშაოებზე გაწეული ხარჯები ერთობლივი შემოსავლებიდან გამოქვითოს მისი ამორტიზირებად აქტივად აღიარების და შესაბამისი ამორტიზაციის დარიცხვის გზით. ასეთი ხარჯი აღირიცხება ამორტიზირებად აქტივთა ცალკე ჯგუფად და საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის პირველი ჯგუფის ამორტიზაციის ნორმის მიხედვით გაიანგარიშება ერთობლივი შემოსავლიდან გამოსაქვითი საამორტიზაციო ანარიცხები.

მაგალითი 1:

საწარმომ, სასმელი წყლის მოსაპოებლად მოსამზადებელი სამუშაოებისათვის (ჭის ბურღვით სამუშაოებზე) საანგარიშო წელში დახარჯა 100 000 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

საწარმომ 100 000 ლარი უნდა ასახოს ცალკე ჯგუფად, როგორც ბუნებრივი რესურსების მოპოვების მოსამზადებელი მომსახურების ხარჯი და საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის პირველი ჯგუფის ღირებულების ბალანსის ნორმის გამოყენებით დაარიცხოს ამორტიზაცია 20 000 ლარის ოდენობით ($100\,000 \times 20\%$).

2. აღნიშნული ნორმა გავრცელდება იმ არამატერიალური აქტივების ხარჯების მიმართაც, რომე-ლიც გაწეულია ბუნებრივი რესურსების, გეოლოგიური კვლევების, დამუშავების ან ექსპლუატაციის უფლების შეძენასთან დაკავშირებით, გარდა იმ არამატერიალური აქტივებისა, რომლის გამოყენების ვადის დადგენა შესაძლებელია.

მაგალითი 2:

გადასახადის გადამხდელმა საანგარიშო პერიოდში 5 წლის ვადით შეიძინა (მოიპოვა) ბუნებრივი რესურსების მოპოვების უფლება 5 000 ლარად.

მოცემულ პირობებში:

აღნიშნულ არამატერიალური აქტივის შეძენის ხარჯების მიმართ ამორტიზაციის დარიცხვის ამ მუხლით გათვალისწინებული ნორმა არ გამოიყენება, რადგან დადგენილია ამ აქტივის გამოყენების ვადა. მას ამორტიზაცია უნდა დაერიცხოს საანგარიშო პერიოდების პროპორციულად ანუ საანგარიშო პერიოდში 1000 ლარი ($5000: 5$).

მაგალითი 3:

მე-2 მაგალითის პირობები იგივეა, იმ განსხვავებით, რომ აღნიშნული უფლება შეძენილია უკადოდ.

მოცემულ პირობებში:

აღნიშნული შეძენილი აქტივის მიმართ გამოყენებული უნდა იქნეს ამორტიზაციის დარიცხვის ამ მუხლით დადგენილი ნორმა ანუ მას ამორტიზაცია უნდა დაერიცხოს საქართველოს საგადასახადო კოდექსი 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის პირველი ჯგუფის ძირითადი საშუალებების ამორტიზაციის ნორმის მიხედვით 1000 ლარი ($5000 \times 20\%$).

3. მოცემული წესები არ ვრცელდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 188-ე მუხლის მე-3 ნაწილით აღწერილ შემთხვევებზე, რადგან ამორტიზაციის ნორმები დგინდება შესაბამისი ხელშეკრულებით.

4. გეოლოგიური კვლევებისა და ბუნებრივი რესურსების მოპოვების მოსამზადებელი მომსახურების ხარჯების მიმართ არ გამოიყენება საქართველოს საგადასახადო

კოდექსის 183-ე მუხლის მე-13 ნაწილით („100%-იანი ცვეთა“) დადგენილი ნორმა.

მუხლი 7. არამატერიალური აქტივების ხარჯები

- 1. არამატერიალური აქტივების ხარჯები გამოიქვითება საამორტიზაციო ანარიცხების სახით, მათი სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში, საანგარიშო პერიოდის პროპორციულად. თუ შეუძლებელია არამატერიალური აქტივების სასარგებლო გამოყენების ვადის განსაზღვრა, ამორტიზაციის ნორმა განისაზღვრება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მე-5 ჯგუფის ძირითად საშუალებათა ამორტიზაციის ნორმის მიხედვით. არამატერიალური აქტივები აღირიცხება ცალკე ჯგუფად.
- 2. ამორტიზაციას დაქვემდებარებული არამატერიალური აქტივების ღირებულებაში არ შეიტანება მათი შეძენის ან წარმოების ხარჯები, თუ ისინი უკვე გამოქვითული იყო გადასახადის გადამხდელის დასაბეგრი მოგების (შემოსავლის) გამოანგარიშებისას.

მუხლი 8. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 189-ე მუხლის გამოყენება

- 1. ძირითადი საშუალებების ანალოგიურად ამორტიზაციის დარიცხვას ექვემდებარება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 27-ე ნაწილის შესაბამისად განსაზღვრული არამატერიალური აქტივები. არამატერიალური აქტივების ხარჯები გამოიქვითება საამორტიზაციო ანარიცხების სახით და იგი აღირიცხება ცალკე ჯგუფად.
- 2. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 189-ე მუხლის მიზნებისათვის არამატერიალური აქტივები პირობითად შეიძლება დაიყოს ორ ნაწილად:
 - ა) არამატერიალური აქტივი, რომელსაც გააჩნია სასარგებლო გამოყენების ვადა;
 - ბ) არამატერიალური აქტივი, რომელთა სასარგებლო გამოყენების ვადა არ არის განსაზღვრული.
- 3. არამატერიალური აქტივების ღირებულება, რომელსაც გააჩნია სასარგებლო გამოყენების ვადა, გამოიქვითება ამორტიზაციის დარიცხვით, სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში საანგარიშო პერიოდების პროპორციულად.

მაგალითი 1:

გადასახადის გადამხდელმა 2006 წლის 1 იანვარს 50 000 ლარად შეიძინა სავაჭრო ნიშნის გამოყენების უფლება 5 წლით.

მოცემულ პირობებში:

ვინაიდან, არამატერიალურ აქტივს განსაზღვრული აქვს სასარგებლო გამოყენების ვადა (5 წელი), გადასახადის გადამხდელმა მასზე საამორტიზაციო ანარიცხები უნდა გაიანგარიშოს საანგარიშო პერიოდში მისი სასარგებლო ვადის პროპორციულად. ანუ ყოველ საანგარიშო პერიოდში (5 წლის განმავლობაში) ერთობლივი შემოსავლიდან უნდა გამოქვითოს 10 000 ლარი (50 000 : 5).
თვალსაჩინოებისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი:

არამატერიალურიაქტივის დასახელება და აღწერილობა	შეძენის ან წარმოების		სასარგებლო გამოყენებისვადა (წელი)	გამოქვითულია წინაპერიოდების მიხედვით (ლარი)	საამორტიზაციო ანარიცხების
	თარიღი	თანხა (ლარი)			
1	2	3	4	5	6
სავაჭრო ნიშანი	01.01.06	50 000	5	0	10 000

სულ:					10 000

4. არამატერიალური აქტივის ხარჯი, რომელზედაც შეუძლებელია სასარგებლო გამოყენების ვადის დადგენა, გამოიქვითება საამორტიზაციო ანარიცხების სახით საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მე-5 ჯგუფის ძირითად საშუალებათა ამორტიზაციის ნორმის მიხედვით და აღირიცხება ცალკე ჯგუფად.

მაგალითი 2:

გადასახადის გადამხდელმა 2006 წლის 1 იანვარს 50 000 ლარად შეიძინა (უვადოდ) სავაჭრო ნიშანი.

მოცემულ პირობებში:

გადასახადის გადამხდელმა შეძენილი არამატერიალური აქტივი უნდა ასახოს ცალკე ჯგუფში და საანგარიშო წელს დაარიცხოს ამორტიზაცია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მე-5 ჯგუფით განსაზღვრული საამორტიზაციო ნორმის მიხედვით 7 500 ლარი (50 000X 15%).

თვალსაჩინოებისათვის შეიძლება გამოყენებული იქნეს ქვემოთმოყვანილი ცხრილი:

დასახელება		ლარი
1	ჯგუფის ღირებულებითიბალანსი 2005 წლის ბოლოს	0
2	2005 წელს დარიცხულიამორტიზაციის თანხა	0
3	2006 წელს დამატებული(შეძენილი, წარმოებული) არამატერიალური აქტივის ღირებულება	50 000
4	2006 წელს რეალიზებულიარამატერიალური აქტივების ღირებულება	0
5	ჯგუფის ღირებულებითიბალანსი საანგარიშო წლის ბოლოს	50 000
6	ამორტიზაციის თანხა(სტრ.5X15%)	7 500

5. არამატერიალური აქტივის ღირებულება, რომელიც ექვემდებარება ამორტიზაციის დარიცხვას, არ მოიცავს ამ აქტივების შეძენასთან ან წარმოებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს, რომელიც უკვე გამოქვითულია გადასახადის გადამხდელის მიერ.

6. არამატერიალურ აქტივებთან მიმართებაში არ გამოიყენება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლის მე-13 ნაწილით დადგენილი („100 %-იანი ცვეთა“) ნორმა.

თავი II. მიმდინარე გადასახდელები

მუხლი 9. მოგების და საშემოსავლო გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები

1. საწარმოები/ორგანიზაციები ან მეწარმე ფიზიკური პირები, რომლებიც ახორციელებენ ეკონომიკურ საქმიანობას, ვალდებული არიან მიმდინარე გადასახდელების თანხები ბიუჯეტში შეიტანონ გასული საგადასახადო წლის წლიური გადასახადის მიხედვით, შემდეგი ოდენობით:

- ა) არა უგვიანეს 15 მაისისა - 25%;
- ბ) არა უგვიანეს 15 ივლისისა - 25%;
- გ) არა უგვიანეს 15 სექტემბერისა - 25%;
- დ) არა უგვიანეს 15 დეკემბერისა - 25%.

2. გადასახადის გადამხდელი, რომელსაც გასული საგადასახადო წლის განმავლობაში არ გააჩნდა დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება), მიმდინარე გადასახადებს არ იხდის.

3. თუ გადასახადის გადამხდელის მიმდინარე საგადასახადო წლის მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება), მათ შორის, საგადასახადო შეღავათების გათვალისწინებით, არანაკლებ 50 პროცენტით მცირდება გასული საგადასახადო წლის დასაბეგრი შემოსავალთან (მოგებასთან) შედარებით და აღნიშნულის შესახებ იგი ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული მიმდინარე გადასახდელების გადახდის სავადომდე 5 კალენდარული დღით ადრე აცნობებს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს შეამციროს ან საერთოდ არ გადაიხადოს მიმდინარე გადასახდელების თანხები. ამასთანავე, თუ წარმოდგენილი ფაქტობრივი წლიური შედეგების მიხედვით არ დასტურდება მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავლის (მოგების) არანაკლებ 50 პროცენტით შემცირება და გადასახადის გადამხდელს საანგარიშო წლის განმავლობაში სრული ოდენობით არ გადაუხდია მიმდინარე გადასახდელები, მან უნდა გადაიხადოს საურავი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად, მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადების დადგენილი თარიღებიდან საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის თარიღამდე არ-სებულ დროის მონაკვეთში.

4. თუ წინა საგადასახადო პერიოდთან შედარებით იცვლება გადასახადის განაკვეთი, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, მიმდინარე გადასახდელები გადაიხადოს წინა საგადასახადო წლის დასაბეგრი შემოსავლიდან (მოგებიდან) მიმდინარე წლისთვის მოქმედი განაკვეთის მიხედვით გადაანგარიშებული თანხებიდან.

5. მიმდინარე გადასახდელთა ბიუჯეტში ჩარიცხული თანხები გადასახადის გადამხდელს ჩაეთვლება საგადასახადო წლის მიხედვით დარიცხულ გადასახადში.

6. მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში გამოიყენება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 84-ე მუხლით გათვალისწინებული საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები.

მუხლი 10. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის გამოყენება

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის თანახმად, საწარმოებმა/ორგანიზაციებმა და მეწარმე ფიზიკურმა პირებმა გასულ საგადასახადო წელს დარიცხული წლიური გადასახადის მიხედვით საგადასახადო წლის განმავლობაში უნდა გადაიხადონ მიმდინარე გადასახდელები.

2. გადასახადის მიმდინარე გადასახდელებში იგულისხმება შუალედური შენატანები, რომელთა გადახდაც ხორციელდება საგადასახადო პერიოდის დამთავრებამდე.

3. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლით დადგენილი მიმდინარე გადასახდელების განსაზღვრის და გადახდის წესი ვრცელდება მოგების და საშემოსავლო (მეწარმე ფიზიკური პირების მიერ გადასახდელი) გადასახადებთან მიმართებაში (შემდეგში - გადასახადები).

4. გადასახადების მიხედვით საგადასახადო ვალდებულების განსაზღვრის პერიოდად, ანუ საგადასახადო პერიოდად დადგენილია კალენდარული წელი, რომელიც მოიცავს დროის მონაკვეთს საანგარიშო წლის პირველი იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით.

ამასთან, 1 დეკემბრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით დაფუძნებული საწარმო/ორგანიზაციებისათვის საგადასახადო პერიოდი მოიცავს დროის მონაკვეთს დაფუძნების დღიდან მომდევნო წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით.

5. გადასახადების მიხედვით საგადასახადო პერიოდები დაყოფილია 4 საანგარიშო პერიოდად, რომლის მიხედვითაც საწარმო/ორგანიზაციებს და მეწარმე ფიზიკურ პირებს (შემდგომში - გადასახადის გადამხდელები) ეკისრებათ მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება.

6. გადასახადის გადამხდელები ვალდებული არიან მიმდინარე გადასახდელების თანხები ბიუჯეტში შეიტანონ გასული საგადასახადო წლის წლიური გადასახადის მიხედვით საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილ ვადებში და პროპორციით.

მაგალითი 1:

საწარმოს 2008 წლის მოგების გადასახდი (დეკლარაციის მიხედვით) შეადგენს 200 000 ლარს.

2009 წელს საწარმო არ ელოდება დასაბეგრი მოგების მნიშვნელოვან ცვლილებას გასულ წელთან შედარებით.

მოცემულ პირობებში:

საწარმო ვალდებულია 2009 წლის განმავლობაში გადაიხადოს მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები შემდეგი ოდენობით და პროპორციით:

არა უგვიანეს 15 მაისისა - 50 000 ლარი,

არა უგვიანეს 15 ივლისისა - 50 000 ლარი,

არა უგვიანეს 15 სექტემბრისა - 50 000 ლარი,

არა უგვიანეს 15 დეკემბრისა - 50 000 ლარი.

7. მიმდინარე გადასახდელების გადახდა არ ეკისრება პირს, რომელსაც გასულ საგადასახადო წელს არ ჰქონდა დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება).

მაგალითი 2:

საწარმომ 2008 წელს (დეკლარაციის მიხედვით) მიიღო 100 000 ლარის ზარალი (გამოქვითების გადამეტება ერთობლივ შემოსავალზე).

მოცემულ პირობებში:

საწარმოს 2009 საანგარიშო წელს მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება არ წარმოეშვა.

8. საწარმო/ორგანიზაცია, რომელიც დაფუძნდება კალენდარული წლის 1 დეკემბრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით, მომდევნო საგადასახადო წელს მიმდინარე გადასახდელებს არ გადაიხდის, რადგან დაფუძნების დღიდან მომდევნო საანგარიშო წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდი მისთვის პირველი საგადასახადო პერიოდია (საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 64-ე მუხლის მე-4 ნაწილი).

მაგალითი 3:

საწარმო დაფუძნდა და ფუნქციონირება დაიწყო 2009 წლის 3 დეკემბერს, ამავე წლის 31 დეკემბრამდე (28 დღეში) მან მიიღო მოგება 15 000 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

საწარმო მომდევნო საანგარიშო წელს მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელებს არ გადაიხდის, ვინაიდან მისთვის მოგების გადასახადის მიზნებისათვის პირველ საგადასახადო პერიოდს წარმოადგენს დროის მონაკვეთი, დაფუძნების დღიდან 2010 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით.

9. გადასახადის გადამხდელი, პირველ საგადასახადო პერიოდში (საწარმო/ორგანიზაცია დაფუძნდა საანგარიშო წელს, მეწარმე ფიზიკურმა პირმა დაიწყო საქმიანობა) მიმდინარე გადასახდელებს არ იხდის. ასევე თუ გადასახადის გადამხდელმა საგადასახადო წელი დაამთავრა ზარალით (არ გააჩნდა დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება)), მას მომავალ საანგარიშო წელს მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება არ წარმოეშვა.

მაგალითი 4

საწარმო დაფუძნდა და ეკონომიკური საქმიანობა დაიწყო 2009 წლის თებერვალში.

მოცემულ პირობებში:

აღნიშნულ საწარმოს 2009 წელს მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება არ წარმოუშვება.

10. ცალკეულ შემთხვევებში გადასახადის გადამხდელს გასული საგადასახადო წლის შედეგებით შესაძლებელია ჰქონდეს დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება), მაგრამ არ გააჩნდეს საგადასახადო ვალდებულება მოგების (საშემოსავლო) გადასახადის მიხედვით. ამ პირობებში მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება არ წარმოიშვება.

მაგალითი 5:

საწარმომ, რომელიც წარმოადგენს სამედიცინო დაწესებულებას, სამედიცინო საქმიანობიდან 2009 წელს მიიღო 100 000 ლარის დასაბეგრი მოგება. საწარმომ მიღებული მოგება მთლიანად მოახმარა დაწესებულების რეაბილიტაციას, რის გამოც მოგების აღნიშნული ნაწილი სრულად გათავისუფლდა მოგების გადასახადით დაბეგვრისაგან (საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 172-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტი).

მოცემულ პირობებში:

საწარმოს 2010 წელს მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება არ წარმოუშვება, რადგან 2009 წელს მას მოგების გადასახადის გადახდის ვალდებულება არ გააჩნდა.

11. გადასახადის გადამხდელი, რომელიც საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 215-ე მუხლის მე-7 ნაწილის შესაბამისად განახორციელებს რეორგანიზაციას (შერწყმა, მიერთება, გაყოფა) და საგადასახადო ორგანო დაამტკიცებს, რომ რეორგანიზაციის ოპერაციების მიზანი არ არის გადასახადების გადახდისაგან თავის არიდება, მიერთებული ან შერწყმის შედეგად შექმნილი ახალი საწარმოს მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები განისაზღვრება, იმ საწარმოთა კუთვნილი მიმდინარე გადასახდელების ჯამური ოდენობით, რომელთა შერწყმა (მიერთება) განხორციელდა. ხოლო გაყოფის შემთხვევაში, რამდენიმე უფლებამონაცვლის არსებობისას (რეორგანიზირებულ საწარმოების) საგადასახადო ვალდებულებების (მიმდინარე გადასახდელები) შესრულებაში თითოეული მათგანის წილი განისაზღვრება გამყოფი ბალანსით (აქტივის (ქონების), წილის გადაცემა და სხვა) ან სხვა გადამცემი აქტით (საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 61-ე მუხლი).

მაგალითი: 6:

შპს „თოვო“, შპს „ნიკამ“ და შპს „ლუკამ“ 2008 წლის მოგების გადასახადი დაადეკლარირა შესაბამისად 100 000, 50 000 და 80 000 ლარი. 2009 წლის მარტში შპს „თოვო“ შერწყა შპს „ნიკას“ და ჩამოყალიბდა ახალი სუბიექტი შპს „თოვო 2“, ხოლო 2009 წლის აგვისტოში შპს „ლუკას“ გაყოფით შეიქმნა შპს „გიგა“ და შპს „დავითი“, რომელთა წილი (გამყოფი ბალანსით) შპს „ლუკადან“ მიღებული აქტივების მიხედვით შეადგენს შესაბამისად 40 და 60 პროცენტს. შპს „ლუკას“ რეორგანიზაციამდე შესრულებული აქვს 2009 წლის 15 მაისის და 15 ივლისის მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების საგადასახადო ვალდებულება შესაბამისად 40 000 ლარი (20000+20000).

მოცემულ პირობებში:

შპს „თოვო 2“-ის 2010 წლის მოგების გადასახდის მიმდინარე გადასახდელები უნდა განისაზღვროს 150 000 ლარით (100 000+50 000), ხოლო შპს „ლუკა“-ზე მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელებში წლის ბოლომდე დარჩენილი შეუსრულებელი საგადასახადო ვალდებულება 40 000 ლარი შპს „გიგას“ და შპს „დავითს“ შორის უნდა განაწილდეს მათი გამყოფი ბალანსით განსაზღვრული წილების შესაბამისად ანუ შესაბამისად 16 000 (40 000X40%) და 24 000 ლარის (40 000X60%) ოდენობით.

12. თუ გადასახადის გადამხდელს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 96-ე მუხლის შესაბამისად გაუგრძელდა დეკლარაციის წარდგენის ვადა და მომდევნო საანგარიშო წლის მიმდინარე გადასახდელების თაობაზე საქართველოს საგადასახადო კოდექსის

219-ე მუხლის მე-3 ნაწილით განსაზღვრულ ვადაში არ აცნობებს საგადასახადო ორგანოს, რომ არ აპირებს მიმდინარე გადასახდელების გადახდას, გადასახადის გადამხდელს მიმდინარე გადასახდელი 15 მაისის სავადლოსათვის უნდა დაერიცხოს გადასახადის გადამხდელის მიერ დეკლარაციის ვადის გაგრძელების მიზნით გაცხადებული მოსალოდნელი გადასახადის მიხედვით.

მაგალითი 7:

გადასახადის გადამხდელს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 96-ე მუხლის შესაბამისად სამი თვით გაუგრძელდა 2008 წლის მოგების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვადა და მოსალოდნელ მოგების გადასახადის ნაწილში განაცხადა 100 000 ლარი.

გადასახადის გადამხდელს 2009 წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით არ უმცირდება.

მოცემულ პირობებში:

გადასახადის გადამხდელმა 2009 წლის 15 მაისამდე მიმდინარე გადასახდელის სახით ბიუჯეტში უნდა გადაიხადოს 25000 ლარი (100 000 : 4).

მაგალითი 8:

პირობები იგივეა, რაც მე-7 მაგალითის. გადასახადის გადამხდელმა 2009 წლის პირველ ივნისს წარადგინა გადავადებული 2008 წლის მოგების გადასახადის დეკლარაცია და ფაქტობრივმა მოგების გადასახადმა შეადგინა 120000 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს 2009 წლის მიმდინარე გადასახდელის სახით ამავე წლის 15 მაისის სავადლოზე დამატებით უნდა დაერიცხოს 5000 ლარი (120000 : 4 - 25000).

მაგალითი 9:

პირობები იგივეა, რაც მე-8 მაგალითში, იმ განსხვავებით, რომ ფაქტობრივად დეკლარირებულმა გადასახადმა შეადგინა 85 000 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

გადასახადის გადამხდელმა 2009 წელს უნდა გადაიხადოს 85000 ლარის მიმდინარე გადასახდელები, მათ შორის 15 მაისის სავადლოზე დარიცხული 25000 ლარი უცვლელი დარჩება, დანარჩენი 60000 ლარი (85000-25000) განაწილდება შესაბამისი სავადოების მიხედვით თანაბარ ნაწილებად.

13. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს შემცირებული ოდენობით ან საერთოდ არ გადაიხადოს მიმდინარე გადასახდელები, თუ გასული საგადასახადო წლის დასაბეგრ შემოსავალთან (მოგებასთან) შედარებით მისი მიმდინარე საგადასახადო წლის მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება) მცირდება არანაკლებ 50%-ით და ამის შესახებ მიმდინარე გადასახდელის გადახდის ვადამდე 5 კალენდარული დღით ადრე აცნობებს საგადასახადო ორგანოს. ასეთ შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელის მხრიდან რაიმე სახის დასაბუთება არ სჭირდება. ამასთან, საგადასახადო კანონმდებლობა გადასახადის გადამხდელს არ უწესებს რაიმე სახის შეზღუდვას იმის თაობაზე, თუ რომელ სავადომდე აქვს მას უფლება მიიღოს გადაწყვეტილება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული უფლების გამოყენების თაობაზე. ფაქტობრივად, აღნიშნულის თაობაზე გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს საგადასახადო ორგანოს მიმართოს მიმდინარე გადასახდელების დაწესებული სავადოების გასვლამდე 5 კალენდარული დღით ადრე, მაგრამ იმ პირობით, რომ გასული სავადოებზე დარიცხული გადასახდელების შემცირება (კორექტირება) არ განხორციელდება.

მაგალითი 10:

პირველი მაგალითის პირობა უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა 2009 წლის 10 ივნისს საგადასახადო ორგანოს წერილობით აცნობა იმის შესახებ, რომ მას ამ წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არანაკლებ 50%-ით. იყენებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით მინიჭებულ უფლებას და არ იხდის მიმდინარე გადასახადელებს.

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია შეასრულოს საწარმოს მოთხოვნა და მომავალი სამი სავადოს მიხედვით აღარ განახორციელოს მიმდინარე გადასახდელების დარიცხვა. რაც შეეხება 2009 წლის 15 მაისის სავადოს მიხედვით დარიცხულ მიმდინარე გადასახდელს (50 000 ლარი) მისი შემცირება არ განხორციელდება, რადგან საწარმომ მოგების მოსალოდნელი შემცირების შესახებ საგადასახადო ორგანოს მიმდინარე გადასახდელების პირველი სავადოს დადგომამდე 5 სამუშაო დღით ადრე არ შეატყობინა.

მაგალითი 11:

საწარმოს 2008 საანგარიშო წლის მოგების გადასახდი (დეკლარაციის მიხედვით) შეადგენს 200 000 ლარს.

გადასახადის გადამხდელმა 2009 საანგარიშო წლის 5 მაისს საგადასახადო ორგანოს წერილობითი აცნობა იმის შესახებ, რომ მას ამ წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არანაკლებ 50%-ით, იყენებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით მინიჭებულ უფლებას და არ იხდის მიმდინარე გადასახდელებს.

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია შეასრულოს საწარმოს მოთხოვნა და მე-7 მაგალითის პირობების განსხვავებით აღარ განახორციელოს 2009 წლის მიმდინარე გადასახდელების დარიცხვა, რადგან საწარმომ შეასრულა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მოთხოვნა და საგადასახადო ორგანოს მიმდინარე გადასახდელების პირველი სავადოს დადგომამდე 5 სამუშაო დღით ადრე შეატყობინა 2009 წლის მოსალოდნელი შემოსავლების შემცირების თაობაზე.

მაგალითი 12:

საწარმოს 2008 წლის მოგების გადასახდის დეკლარაციის მიხედვით დასაბეგრმა მოგებამ შეადგინა 1 333 300 ლარი, ხოლო მოგების გადასახადმა 200 000 ლარი. გადასახადის გადამხდელმა 2009 წლის 5 მაისს საგადასახადო ორგანოს წერილობითი აცნობა იმის შესახებ, რომ მას ამ წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არანაკლებ 50%-ით, იყენებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით მინიჭებულ უფლებას და არ იხდის მიმდინარე გადასახდელებს.

საწარმომ მომდევნო 2010 წლის 15 თებერვალს საგადასახადო ორგანოში წარადგინა 2009 წლის მოგების გადასახდის დეკლარაცია და მასში დასაბეგრი მოგება აჩვენა 750 000 ლარის ოდენობით, ანუ გასულ 2008 წელთან შედარებით 43,7 %-ით შემცირებული ($750\,000:1\,333\,300 = 56,3\%$), ($100 - 56,3=43,7\%$).

მოცემულ პირობებში:

ვინაიდან საწარმოს დასაბეგრი მოგება შეუმცირდა 50%-ზე ნაკლები ოდენობით, რაც იმას ნიშნავს, რომ დაცული არ არის საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული პირობა, გადასახადის გადამხდელს დაერიცხება საურავი მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადების დადგენილი თარიღებიდან წლიური დეკლარაციის წარდგენის თარიღამდე არსებულ დროის მონაკვეთში.

კერძოდ, საწარმოს მიმდინარე გადასახდელების გადაუხდელობის შემთხვევაში 2010 წლის 15 თებერვლამდე პერიოდზე საურავი დაერიცხება:

- 2009 წლის 16 მაისიდან 15 ივლისის ჩათვლით პერიოდზე 50 000 ლარზე;
- 16 ივლისიდან 15 სექტემბრის ჩათვლით პერიოდზე 100 000 (50 000 + 50 000) ლარზე;
- 16 სექტემბრიდან 15 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდზე 150 000 (100 000 + 50 000) ლარზე;
- 16 დეკემბრიდან მომდევნო საანგარიშო წლის 15 თებერვლის ჩათვლით პერიოდზე 200 000 (150 000 + 50 000) ლარზე.

მაგალითი 13:

მე-12 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ გადასახადის

გადამხდელმა 2009 წლის 10 ივნისს საგადასახადო ორგანოს წერილობით აცნობა იმის შესახებ, რომ მას მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არანაკლებ 50%-ით, იყენებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით მინიჭებულ უფლებას და გადაიხდის მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელებს შემცირებული ოდენობით, შესაბამისად 80 000 ლარს, ნაცვლად 200 000 ლარისა. მ.შ. მომავალ სამ სავადო გადასახდელებზე (15 ივლისი, 15 სექტემბერი, 15 დეკემბერი) 30 000 ლარს (80 000 - 50 000) ანუ თითოეულ სავადოზე 10 000 ლარს.

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია შეასრულოს საწარმოს მოთხოვნა და საანგარიშო წლის 15 ივლისის, 15 სექტემბრის და 15 დეკემბრის სავადოების მიხედვით საწარმოს დაარიცხოს ათ-ათი ათასი ლარი, ხოლო 15 მაისის სავადოს მიხედვით დარიცხული მიმდინარე გადასახდელი (50 000 ლარი) დატოვოს უცვლელი, რადგან საწარმოს მოსალოდნელი შემცირების შესახებ პირველი სავადოს დადგომამდე 5 სამუშაო დღით ადრე საგადასახადო ორგანოსთვის ინფორმაცია არ მიუწოდებია (2009 წლის პირველი იანვრიდან 2009 წლის 7 აგვისტომდე საგადასახადო ორგანოსათვის ასეთი ინფორმაციის მიწოდების ვადად განისაზღვრება 5 სამუშაო დღე).

მაგალითი 14:

მე-11 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა 2009 საანგარიშო წლის 6 მაისს საგადასახადო ორგანოს წერილობით აცნობა იმის შესახებ, რომ მას ამ წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არანაკლებ 50%-ით. იყენებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით მინიჭებულ უფლებას და გადაიხდის მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელებს შემცირებული ოდენობით, შესაბამისად 80 000 ლარს, ნაცვლად 200 000 ლარისა. მ.შ. თითოეული სავადოს მიხედვით ოცოცი ათას ლარს.

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია მე-13 მაგალითისგან განსხვავებით, სრულად შეასრულოს საწარმოს მოთხოვნა და ნაცვლად 200 000 ლარისა გადასახადის გადამხდელს დაარიცხოს 80 000 ლარის მიმდინარე გადასახდელები, რადგან საწარმომ მოსალოდნელი შემცირების შესახებ პირველი სავადოს დადგომამდე 5 სამუშაო დღით ადრე მიაწოდა ინფორმაცია საგადასახადო ორგანოს.

მაგალითი 15:

მე-13 მაგალითში აღნიშნულმა საწარმომ 2010 წლის 15 თებერვალს საგადასახადო ორგანოში წარადგინა 2009 წლის მოგების გადასახადის დეკლარაცია და მასში დასაბეგრი მოგება აჩვენა 750 000 ლარის ოდენობით, ანუ გასულ საანგარიშო წელთან შედარებით 43,7 %-ით შემცირებული. ამ საწარმოს საანგარიშო წელს დარიცხული მიმდინარე გადასახდელები 80 000 ლარი (50 000 + 30 000) მთლიანად გადახდილი აქვს.

მოცემულ პირობებში:

ვინაიდან საწარმოს დასაბეგრი მოგება შემცირდა 50%-ზე ნაკლები ოდენობით, რაც ნიშნავს იმას, რომ დაცული არ არის საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული პირობა, გადასახადის გადამხდელს დაერიცხება საურავი მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადებისთვის დადგენილი თარიღებიდან წლიური დეკლარაციის წარდგენის თარიღის ჩათვლით არსებულ დროის მონაკვეთში გადაუხდელ თანხებზე. კერძოდ, 2009 წლის 16 ივლისიდან 40 000 ლარზე (50 000 - 10 000), 16 სექტემბრიდან 80 000 ლარზე (40 000 + 40 000) და 16 დეკემბრიდან 120 000 ლარზე (80 000 + 40 000) მომდევნო 2010 წლის 15 თებერვლის პერიოდის ჩათვლით.

მაგალითი 16:

პირობები იგივეა, რაც მე-15 მაგალითში იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ მიიღო 600 000 ლარის დასაბეგრი მოგება, ანუ გასულ საანგარიშო წელთან შედარებით 55,0 %-ით შემცირებული. მოგების გადასახადმა შეადგინა 90 000 ლარი (600 000 X 15%).

მოცემულ პირობებში:

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული პირობა დაცულია, ვინაიდან საწარმოს ფაქტობრივად დასაბეგრი მოგება შეუმცირდა 50%-ზე მეტი ოდენობით. ამდენად, გადახდილ მიმდინარე გადასახდელების და ფაქტობრივად გაანგარიშებულ მოგების გადასახადს შორის სხვაობაზე, კერძოდ 10 000 ლარზე (90 000 - 80 000) საწარმოს (მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადების დადგენილი თარიღებიდან) საურავი არ დაერიცხება.

მაგალითი 17:

პირველი მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა საგა-დასახადო ორგანოს 2009 წლის 20 ივლისს აცნობა საანგარიშო წლის მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგების გასული წლის მოგებასთან შედარებით არანაკლებ 50%-ით შემცირების შესახებ და მოითხოვა უკვე გადახდილი 100 000 ლარის (50 000 ლარი გადაიხადა 15 მაისამდე და 50 000 ლარი 15 ივლისამდე) დაბრუნება.

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე საწარმოს არ დაარიცხოს 15 სექტემბრის და 15 დეკემბრის სავადო გადასახადელები, მაგრამ საწარმოს მოთხოვნას, რომ მოახდინოს გასული სავადოებზე დარიცხული 100 000 ლარის შემცირება და მისი დაბრუნება, საგადასახადო ორგანო ვერ დააკმაყოფილებს, რადგან საწარმომ შემოსავლების მოსალოდნელი შემცირების შესახებ ინფორმაციის წარდგენა პირველი და მეორე სავადოების დადგომამდე 5 სამუშაო დღით ადრე არ განახორციელა.

მაგალითი 18:

საწარმომ საგადასახადო ორგანოს დაზღვეული ფოსტით 2009 წლის 28 ივნისს გაუგზავნა „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა“ გადასახადის გადამხდელის მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგების გასული წლის მოგებასთან შედარებით არანაკლებ 50%-ით შემცირების გამო და ითხოვდა 15 ივლისის, 15 სექტემბრის და 15 დეკემბრის მიმდინარე გადასახდელების შემცირებას. საგადასახადო ორგანომ ინფორმაცია მიიღო 11 ივლისს.

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო გადასახადის გადამხდელს 15 ივლისის სავადო გადასახდელს ვერ შეუმცირებს, რადგან საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 44-ე მუხლის შესაბამისად, თუ დოკუმენტის/წერილის გადაცემისათვის დადგენილია გარკვეული ვადა, ისევე როგორც, ამ დოკუმენტზე/წერილზე რეაგირებისათვის, ამ ვადის ათვლა ადრესატისათვის იწყება დაზღვეული საფოსტო გზავნილის მისთვის ფაქტობრივად ჩაბარების თარიღიდან. ვინაიდან საგადასახადო ორგანოს მოქმედების განხორციელებამდე 5 სამუშაო დღით ადრე არ გადაცემია ინფორმაცია გადასახადის გადამხდელის მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგების გასული წლის მოგებასთან შედარებით არანაკლებ 50%-ით შემცირებაზე, ამ შემთხვევაში საგადასახადო ორგანომ 5 სამუშაო დღიანი ვადის ათვლა უნდა დაიწყოს 11 ივლისიდან და არა 28 ივნისიდან. 14. გადასახადის გადამხდელები, რომლებიც ახდენენ გასული წლების ზარალის გამოქვითვას, საანგარიშო წლების მიხედვით მიმდინარე გადასახდელების ოდენობის განსაზღვრას ახორციელებენ იმის გათვალისწინებით, რომ მიმდინარე გადასახდელები უნდა განისაზღვროს გასული საგადასახადო წლის მიხედვით დარიცხული წლიური გადასახადის ოდენობის და არა ზარალის გამოქვითამდე მიღებული მოგებიდან გაანგარიშებული მოგების გადასახადის მიხედვით.

მაგალითი 19:

საწარმომ 2008 წელი დაამთავრა 100 000 ლარის ზარალით, მანვე 2009 წელს მიიღო 60 000 ლარის მოგება (წინა წლების ზარალის გამოქვითვამდე). საწარმომ 2009 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითა 2008 წელს მიღებული ზარალიდან 60 000 ლარი. მომდევნო 2010 წელს საწარმომ კვლავ მიიღო მოგება 70 000 ლარის ოდენობით. მან განახორციელა დარჩენილი ზარალის (40 000 ლარი) გამოქვითვა. შესაბამისად, მისი ამ

წლის დასაბეგრი მოგება განი-საზღვრა 30 000 ლარით, ხოლო მოგების გადასახადი (15-პროცენტიანი საგადასახადო განაკვეთის პირობებში) 4 500 ლარის (30 000 X 15%) ოდენობით.

მოცემულ პირობებში:

საწარმოს 2009 და 2010 წლების განმავლობაში მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება არ წარმოეშება.

ამასთან, 2011 საგადასახადო წლის განმავლობაში საწარმოს ეკისრება მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება ოთხივე სავადოზე 4500 ლარის ოდენობით.

15. საგადასახადო კანონმდებლობის შესაბამისად, მიმდინარე გადასახდელებს იხდიან საწარმოები/ორგანიზაციები ან მეწარმე ფიზიკური პირები. შესაბამისად, ფიზიკური პირი, რომელიც არ არის რეგისტრირებული როგორც მეწარმე ფიზიკური პირი მიმდინარე გადასახდელებს არ გადაიხდის. ამასთან, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 36-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული ფიზიკური პირის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელება რეგისტრაციის გარეშე არ არის ამ ფიზიკური პირის მიმდინარე გადასახდელების გადახდევინების მიზნით მეწარმე ფიზიკურ პირად არცნობის საფუძველი.

მაგალითი 20:

გიორგის გაქირავებული აქვს მის საკუთრებაში რიცხული ბინა და აღნიშნული საქმიანობიდან საანგარიშო წელს მიიღო დასაბეგრი შემოსავალი 15 000 ლარი. გიორგი დგას საგადასახადო აღრიცხვაზე გადასახადის გადამხდელად, როგორც ფიზიკური პირი (გარდა ინდივიდუალური მეწარმისა), შესაბამისად, საგადასახადო ორგანოში წარადგინა საშემოსავლო გადასახადის დეკლარაცია და გადაიხადა კუთვნილი გადასახადი.

მოცემულ პირობებში:

გიორგი მომდევნო საანგარიშო წლის განმავლობაში საშემოსავლო გადასახადის მიმდინარე გადასახდელებს არ გადაიხდის, ვინაიდან იგი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 36-ე მუხლის მიხედვით არ არის მეწარმე ფიზიკური პირი.

მაგალითი 21:

მე-20 მაგალითის პირობები უცვლელია იმ გან-სხვავებით, რომ გიორგი, გარდა ბინის გაქირავებისა, საანგარიშო წელს ახორციელებდა უძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციებს, რომელიც მისთვის პროფესიული საქმიანობა გახდა, ხოლო დასაბეგრმა შემოსავლებმა ამ კუთხით შეადგინა 25 000 ლარი.

ჯამურად გიორგიმ საანგარიშო წელს ეკონომიკური საქმიანობიდან მიიღო დასაბეგრი შემოსავალი სულ 40 000 ლარი, მათ შორის, ბინის გაქირავებიდან 15 000 ლარი, ხოლო უძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვიდან 25 000 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

მიუხედავად იმისა, რომ გიორგი რეგისტრირებული არ არის როგორც მეწარმე ფიზიკური პირი, იგი ვალდებულია მომდევნო საანგარიშო წელს გადაიხადოს საშემოსავლო გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები. კერძოდ, საშემოსავლო გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები განისაზღვრება საანგარიშო წელს ეკონომიკური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლებიდან (40 000 ლარი) გამომანგარიშებული საშემოსავლო გადასახადის თანხის მიხედვით, რომელიც განაწილდება 4 სავადოზე.

16. თუ ხდება იმ საწარმოს ლიკვიდაცია, რომელიც სარგებლობდა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული უფლებით და არ იხდიდა მიმდინარე გადასახდელებს, ამასთან, შემოსავლების წარმოდგენილი საბოლოო დეკლარაციით არ დასტურდება, რომ გასული წლის შემოსავალთან (მოგებასთან) შედარებით მისი ფაქტობრივი დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება) შემცირდა არანაკლებ 50%-ით, მაშინ გადასახადის გადამხდელს საურავი გადაუხდელი მიმდინარე გადასახდელებისათვის დაერიცხება შემოსავლების და ხარჯების შესახებ საბოლოო დეკლარაციის წარმოდგენის (ფაქტობრივი წარმოდგენის თარიღის ჩათვლით)

პერიოდზე.

მაგალითი 22:

საწარმოს 2008 წლის მოგების გადასახდის დეკლარაციის მიხედვით დასაბეგრმა მოგებამ შეადგინა 1 333 300 ლარი, ხოლო მოგების გადასახადმა - 200 000 ლარი. გადასახადის გადამხდელმა 2009 წლის 8 მაისს საგადასახადო ორგანოს წერილობითი აცნობა იმის შესახებ, რომ მას ამ წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არანაკლებ 50%-ით, იყენებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით მინიჭებულ უფლებას და არ იხდის მიმდინარე გადასახადებებს.

ამავე წლის 10 აგვისტოს გადასახადის გადამხდელმა შეატყობინა საგადასახადო ორგანოს იმის შესახებ, რომ 1 სექტემბრის მდგომარეობით ხდება საწარმოს ლიკვიდაცია. შემოსავლების და ხარჯების შესახებ საბოლოო დეკლარაცია (1 იანვრიდან 1 სექტემბრამდე საანგარიშო პერიოდზე) სალიკვიდაციო კომისიამ საგადასახადო ორგანოს წარუდგინა 10 სექტემბერს, რომლის მიხედვითაც დასაბეგრმა მოგებამ შეადგინა 770 000 ლარი, ანუ გასული საანგარიშო წლის მოგებასთან შედარებით 42,2%-ით შემცირებული.

მოცემულ პირობებში:

ვინაიდან საწარმოს დასაბეგრი მოგება შეუმცირდა 50%-ზე ნაკლები ოდენობით (მიუხედავად იმისა, რომ მან იფუნქციონირა მხოლოდ 8 თვე), რაც ნიშნავს იმას, რომ დაცული არ არის საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული პირობა, გადასახადის გადამხდელს დაერიცხება საურავი მიმდინარე გადასახდელების გადახდის გასული ორი სავადოს დადგენილი თარიღებიდან (16 მაისიდან 50 000 ლარზე, 16 ივლისიდან 100 000 ლარზე) საბოლოო დეკლარაციის წარდგენის თარიღამდე (10 სექტემბრის ჩათვლით).

17. გადასახადების ადმინისტრირებისას შესაძლებელია საგადასახადო შემოწმების ან სხვა მიზეზების შედეგად შეიცვალოს საწარმოს მიერ დეკლარირებული მიმდინარე გადასახდელების გასაანგარიშებელი მონაცემები ანუ გასული საანგარიშო წლის მოგების გადასახადი, მაშინ:

ა) თუ გასული წლის მოგების გადასახადი (რომლის მიხედვით განსაზღვრულია საანგარიშო წლის მიმდინარე გადასახდელები) შეიცვალა მიმდინარე საგადასახადო წლის მიხედვით ფაქტობრივი საგადასახადო ვალდებულებების დეკლარირებამდე, ამ შემთხვევაში უნდა განხორციელდეს საანგარიშო წლის მიმდინარე გადასახდელების შესაბამისი კორექტირება.

მაგალითი 23:

საწარმოს 2008 წლის მოგების გადასახდი (დეკლარაციის მიხედვით) შეადგენს 200 000 ლარს.

2009 წელში საწარმო არ ელოდება დასაბეგრი მოგების მნიშვნელოვან ცვლილებას გასულ წელთან შედარებით.

საწარმოს, 2009 წლის 18 დეკემბერს ჩატარებული საგადასახადო შემოწმებით, გასული 2008 წლის შედეგების მიხედვით დამატებით დაერიცხა მოგების გადასახადი 40 000 ლარი, ანუ ნაცვლად დეკლარირებული 200 000 ლარისა საწარმოს უნდა გადაეხადა 240 000 ათასი ლარი.

მოცემულ პირობებში:

რადგან დამატებით გადასახდელი თანხა გამოვლენილია (დადგენილია) მიმდინარე საგადასახადო წლის ფაქტობრივი საგადასახადო ვალდებულებების დეკლარირებამდე, საწარმოს ამ წელს დამატებით უნდა დაერიცხოს მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები 40 000 ლარი, პირველ მაგალითში აღნიშნულ ვადებში და პროპორციულობით;

ბ) თუ გასული წლის მოგების გადასახადი (რომლის მიხედვით განსაზღვრულია საანგარიშო წლის მიმდინარე გადასახდელები) შეიცვალა მიმდინარე საგადასახადო წლის მიხედვით ფაქტობრივი საგადასახადო ვალდებულებების დეკლარირების შემდეგ, ამ შემთხვევაში არ უნდა განხორციელდეს საანგარიშგებო წელს დარიცხული

მიმდინარე გადასახდელების კორექტირება.

მაგალითი 24:

23-ე მაგალითის პირობები უცვლელია იმ განსხვავებით, რომ 2008 წლის შედეგებზე საგადასახადო შემოწმება საწარმოში ჩატარდა 2010 წლის 15 აპრილს, როდესაც უკვე დეკლარირებული იყო 2009 წლის მოგება.

მოცემულ პირობებში:

საწარმოს 2009 წლისათვის მიმდინარე გადასახდელები დამატებით არ უნდა დაერიცხოს, რადგან 2008 წლის შედეგების მიხედვით დამატებით გადასახდელი თანხა გამოვლენილია (დადგენილია) 2009 წლის ფაქტობრივი საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების შემდეგ, ანუ მაშინ, როდესაც 2009 წლის მოგების გადასახადის ფაქტობრივი ოდენობა უკვე განსაზღვრულია (დარიცხულია). ამასთან, 2009 წლისათვის მიმდინარე გადასახდელების გამოვლენილ სხვაობაზე (40 000 ლარი) შესაბამისი სავადოების მიხედვით არსებული წესის დაცვით დარიცხული უნდა იქნეს კუთვნილი საურავი (2009 წლის 16 მაისიდან 10 000 ლარზე, 16 ივლისიდან 20 000 ლარზე, 16 სექტემბრიდან 30 000 ლარზე და 16 დეკემბრიდან, მომდევნო 2010 წლის 31 მარტის ჩათვლით, 40 000 ლარზე).

მაგალითი 25:

საწარმოს 2008 წელს მიღებული ზარალის გამო 2009 წელს არ წარმოეშვა მოგების გადასახდის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება. ამ საწარმოში 2009 წლის აგვისტოში ჩატარდა საგადასახადო შემოწმება 2008 წლის შედეგების მიხედვით და დაერიცხა 10 000 ლარი მოგების გადასახადი.

მოცემულ პირობებში:

აღნიშნულ საწარმოს მიმდინარე საანგარიშო წელს წარმოეშობა მოგების გადასახდის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება პირველ მაგალითში აღნიშნულ ვადებში და პროპორციით.

მაგალითი 26:

პირობები იგივეა, რაც 25-ე მაგალითის, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ 2009 წლის 10 ოქტომბერს საგადასახადო ორგანოს წერილობითი აცნობა იმის შესახებ, რომ მას ამ წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არანაკლებ 50%-ით. იყენებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით მინიჭებულ უფლებას და არ იხდის მიმდინარე გადასახდელებს.

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია დაავაყვანოს საწარმოს მოთხოვნა და არ დაარიცხოს ამ წლის მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების 15 დეკემბრის სავადო 2500 ლარი. დანარჩენ სავადო გადასახდელებს ვერ შეუძმირებს, რადგან საწარმოს მიერ არ არის (ვერ იქნებოდა) დაცული ინფორმაციის მიწოდებისთვის დაწესებული 5 კალენდარული დღის ვადა.

18. წინა საგადასახადო პერიოდთან შედარებით გადასახადის განაკვეთის შეცვლისას, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს მიმდინარე გადასახდელები გადაიხადოს წინა საგადასახადო წლის დასაბეგრი შემოსავლიდან (მოგებიდან) მიმდინარე წლისათვის მოქმედი განაკვეთის მიხედვით გადაანგარიშებული თანხებიდან.

მაგალითი 27:

საწარმოს 2010 წლის დასაბეგრი მოგება განისაზღვრა 200 000 ლარით, შესაბამისად მოგების გადასახადი 30 000 ლარით ($200\,000 \times 15\%$): ვთქვათ, საქართველოს საგადასახადო კოდექსში შეტანილი ცვლილებით 2011 წლისათვის შემცირდა მოგების გადასახადის განაკვეთი 10 პროცენტამდე.

მოცემულ პირობებში:

2011 წლის მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები განისაზღვრება 20 000 ლარის ოდე-ნობით ($200\,000 \times 10\%$), რადგან 2011 წლის პირველი იანვრის შემდგომ პერიოდებზე დადგენილია მოგების გადასახადის 10-პროცენტის განაკვეთი.

19. გადასახადის გადამხდელს საგადასახადო წლის განმავლობაში გადახდილი

მიმდინარე გადასახდელების თანხები ეთვლება საგადასახადო წლის მიხედვით დარიცხულ გადასახადში.

მაგალითი 28:

საწარმომ 2009 წელს გამოიანგარიშა კუთვნილი 200 000 ლარის მოგების გადასახადი. ამავე წელს მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების სახით დარიცხული აქვს 150 000 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

საწარმოს 2010 წლის 1 აპრილისათვის მოგების გადასახადის დამატებით გადახდის ვალდებულება წარმოუშვება 50 000 ლარზე (200 000 - 150 000).

20. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 217-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, თუ გადასახადის გადამხდელი წყვეტს ეკონომიკურ საქმიანობას საქართველოში (უცხოური საწარმო მუდმივი დაწესებულების სახით წყვეტს თავის საქმიანობას საქართველოში ან ფიზიკური პირი წყვეტს ეკონომიკურ საქმიანობას და ა.შ.) იგი ვალდებულია საგადასახადო ორგანოს 30 დღის ვადაში წარუდგინოს დეკლარაცია არასრული საგადასახადო წლის მიხედვით ერთობლივი შემოსავლებისა და გამოქვითვების შესახებ და მოგების (საშემოსავლო) გადასახადი გადაიხადოს ამავე ვადაში. ამასთან, საქართველოში ეკონომიკური საქმიანობის განახლებამდე შემდეგი კალენდარული წლების მიხედვით პირს აღარ ევალება მოგების (საშემოსავლო) გადასახადის წლიური დეკლარაციების წარდგენა და მომდევნო სავადო გადასახდელების მიხედვით მიმდინარე გადასახდელების გადახდა.

21. პირი, რომელიც არ წყვეტს ეკონომიკურ საქმიანობას საქართველოში და მხოლოდ გარკვეული პერიოდის განმავლობაში (დროებით) აღარ ახორციელებს სამუშაო ოპერაციებს (სეზონური საქმიანობა, ნარდობის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოს დასრულება და სხვა), არ თავისუფლდება მოგების (საშემოსავლო) გადასახადის წლიური დეკლარაციების წარდგენის და მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულებისაგან. ამასთან, აღნიშნული პირი არ არის შეზღუდული დეკლარირება განახორციელოს საგადასახადო წლის დასრულებამდე. მოცემულ შემთხვევაში დეკლარაციას ექნება თავდაპირველად წარდგენილი წლიური დეკლარაციის სტატუსი, რომლის მიხედვითაც საგადასახადო ორგანო ვალდებულია განახორციელოს დეკლარაციის მიღება და შესაბამისი გადასახადის დარიცხვა.

მაგალითი 29:

საწარმოს 2009 წლისათვის მიმდინარე გადასახდელების სახით ეკუთვნოდა 200 000 ლარის გადახდა (15 მაისის, 15 ივლისის, 15 სექტემბრის და 15 დეკემბრის სავადოების მიხედვით თანაბარ ნაწილებად).

იმის გათვალისწინებით, რომ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად საწარმომ სამუშაოები დაასრულა 2009 წლის აგვისტოში და საანგარიშო წლის დასრულებამდე სამუშაო ოპერაციებს აღარ ახორციელებდა, იგი არ დაელოდა კალენდარული წლის დასრულებას და 2009 წლის 30 აგვისტოს საგადასახადო ორგანოს წარუდგინა 2009 წლის მოგების გადასახადის წლიური დეკლარაცია, რომლითაც მოგების გადასახადის სახით დაა დეკლარირა 180 000 ლარი.

აღნიშნული პერიოდისათვის საწარმოს მიმდინარე გადასახდელები დარიცხული ჰქონდა ორი სავადოს მიხედვით (15 მაისის და 15 ივლისის სავადოები).

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია მიიღოს 2009 წლის წლიური დეკლარაცია და განახორციელოს დეკლარირებული მოგების გადასახდის (180 000 ლარი) დარიცხვა საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დაწესებულ ვადაში (მომდევნო წლის 1 აპრილამდე).

ამასთან, იმის გათვალისწინებით, რომ 2009 წლის მოგება გასული წლის მოგებასთან შედარებით არ არის შემცირებული არანაკლებ 50 პროცენტით, საწარმოს სრულად დაერიცხება კუთვნილი მიმდინარე გადასახდელები მომდევნო 15 სექტემბრის და 15 დეკემბრის სავადოების მიხედვით.

მაგალითი 30:

პირობა იგივეა, რაც 29-ე მაგალითის, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ 2009 წლის 30 აგვისტოს წარდგენილი დეკლარაციით გადასახდელად დაადეკლარირა 80 000 ლარი, ანუ მას გასულ წელთან შედარებით მოგება შეუმცირდა 50 პროცენტზე მეტით.

მოცემულ პირობებში

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია მიიღოს 2009 წლის წლიური დეკლარაცია და განახორციელოს დეკლარაციით გამოანგარიშებული მოგების გადასახდის დარიცხვა საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დაწესებულ ვადაში. ამასთან, წარდგენილი დეკლარაცია საწარმოს ჩაეთვლება საგადასახადო ორგანოზე საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 219-ე მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ვადაში გასულ წელთან შედარებით მოგების შემცირების შესახებ მიწოდებულ ინფორმაციად, რაც უფლებას აძლევს არ განახორციელოს მომდევნო 15 სექტემბრის და 15 დეკემბრის სავადოების მიხედვით მიმდინარე გადასახდელების გადახდა.

შესაბამისად, საგადასახადო ორგანო აღნიშნული სავადოების მიხედვით მიმდინარე გადასახდელების დარიცხვას არ განახორციელებს.

მაგალითი 31:

პირობა იგივეა, რაც 30-ე მაგალითის, იმ განსხვავებით, რომ აღნიშნულის შემდგომ საწარმომ საგადასახადო ორგანოს წარუდგინა 2009 წლის მოგების გადასახდის შეცვლილი (პირველადი ან შესწორებული) დეკლარაცია, რომლითაც გადასახდელად დაადეკლარირა 150 000 ლარი, ნაცვლად 80 000 ლარისა. აღნიშნულით დასტურდება, რომ გასულ წელთან შედარებით დასაბეგრი მოგება შემცირებულია 30 პროცენტით.

მოცემულ პირობებში:

საწარმოს გადასახდელად დაერიცხება 150 000 ლარი, ნაცვლად 80 000 ლარისა.

ამასთან, საწარმოს სრულად დაერიცხება კუთვნილი მიმდინარე გადასახდელები 2009 წლის 15 სექტემბრის და 15 დეკემბრის სავადოების მიხედვით.

22. მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულებების შეუსრულებლობის შემთხვევაში გამოიყენება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 84-ე მუხლით გათვალისწინებული საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები.

თავი III.

უიმედო ვალებისა და სამეცნიერო-კვლევითი, საპროექტო და საცდელ საკონსტრუქტორო მომსახურების ხარჯების გამოქვითვა

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 17 ივნისის ბრძანება №489-სსმ III, №71, 18.06.2010წ; მუხ.1043

მუხლი 11. უიმედო ვალების გამოქვითვა

1. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს გამოქვითოს რეალიზებულ საქონელთან და მომსახურებასთან დაკავშირებული უიმედო ვალები, რომელთა მიხედვით მისაღები შემოსავლები წინა საანგარიშო პერიოდებში შეტანილი იყო ეკონომიკური საქმიანობით მიღებულ ერთობლივ შემოსავალში.

2. უიმედო ვალების გამოქვითვა დაიშვება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დავალიანება ჩამოწერილია და ასახულია გადასახადის გადამხდელის საბუღალტრო ანგარიშგებაში.

მუხლი 12. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლის გამოყენება

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 21-ე ნაწილის შესაბამისად, უიმედო ვალი არის საქონლის ან/და მომსახურების რეალიზაციის შედეგად გადასახადის გადამხდელის მიერ აღიარებული მოთხოვნა ან მისი ნაწილი, რომლის გადახდის ვადა გასულია და რომელიც არ იქნა ანაზღაურებული მიმდინარე საანგარიშო წლის ბოლომდე, ამასთანავე, არსებობს ერთ-ერთი შემდეგი დოკუმენტი:

ა) სასამართლოს კანონიერ ძალში შესული გადაწყვეტილება მოთხოვნის

დავმაცოფილებაზე უარის თქმის შესახებ;

ბ) ცნობა სააღსრულებო დაწესებულებიდან სააღსრულებო ფურცლის აღსასრულებლად მიქცევის შედეგად მოვალისათვის სასამართლოს გადაწყვეტილებით კუთვნილი თანხის მიუღებლობის ან ნაწილობრივ მიღების შესახებ;

გ) სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული განჩინება შესაბამისი პირის მიმართ გადახდისუუნარობის თაობაზე განცხადების წარმოებაში მიღების ან გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების ანდა რეაბილიტაციის დაწყების შესახებ, ამასთანავე, თუ მოსამართლის მიერ ამ კრედიტორის მოთხოვნა არ იქნა აღიარებული;

დ) ცნობა მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრიდან რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ.

2. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლის გამოყენებისას

გასათვალისწინებელია შემდეგი:

ა) პირის მიერ საქონლის/მომსახურების მიწოდება შეიძლება განხორციელდეს როგორც ნაღდი ანგარიშსწორებით, ასევე კრედიტით, რაც გულისხმობს გადახდის გადავადებას ანუ დებიტორული დავალიანების წარმოქმნას;

ბ) საქონლის/მომსახურების კრედიტით მიწოდებამ, რომელიც ყოველთვის გარკვეულ რისკთანაა დაკავშირებული, შესაძლებელია ცალკეულ გარემოებათა გამო წარმოქმნას ვალი;

გ) ვალის დაფარვა შესაძლებელია ეჭვს არ იწვევდეს, ასევე შესაძლებელია არსებობდეს როგორც საეჭვო, ასევე უიმედო ვალი;

დ) დებიტორული დავალიანება (მათ შორის უიმედო) ყველა შემთხვევაში საქონლის/მომსახურების მიწოდებით არ წარმოიქმნება. იგი შესაძლებელია წარმოიქმნას იმ შემთხვევაშიც, როდესაც პირი წინასწარ იხდის მისთვის მისაწოდებელი საქონლის ან გასაწევი მომსახურების ღირებულებას. ეს არის გაწეული ხარჯი, მაგრამ იგი არ მიეკუთვნება საანგარიშო წლის გამოსაქვით ხარჯს (გარდა უიმედოდ აღიარებული დებიტორული დავალიანებისა) და განიხილება როგორც მომავალი (შესაბამისი) პერიოდის ხარჯი.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით უიმედო ვალი ისეთი დებიტორული დავალიანებაა, რომლის დაფარვის ალბათობა ნულის ტოლია (მყიდველი/მომწოდებელი გაკოტრდა ან კოტრდება, ლიკვიდირებულია, სარჩელის ხანდაზმულობის ვადა გასულია და სხვა).

4. უიმედო ვალი, საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ექვემდებარება ხარჯად აღიარებას და ჩამოწერას, განსხვავებით საეჭვო ვალისაგან.

5. თავის მხრივ, „ხარჯი“ მოიცავს საწარმოს ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში (საქონლის/მომსახურების მიწოდება) წარმოშობილ ხარჯებს და ზარალს. ზარალი ასახავს საწარმოდან ეკონომიკური სარგებლის გასვლას, შესაბამისად, არ განსხვავდება სხვა ხარჯებისაგან და ცალკე არ განიხილება.

6. უიმედო ვალი ჩამოიწერება და აისახება გადამხდელის საბუღალტრო ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ, თუკი აშკარაა, რომ ამ ვალის დაბრუნება შეუძლებელია. მოცემულ შემთხვევაში დაბეგვრის მიზნებისათვის განმსაზღვრელია ის გარემოება, რომ თვით საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) მიწოდების ოპერაცია, როგორც უკვე მომხდარი ფაქტი, დარჩეს ბუღალტრულ აღრიცხვაში და, შესაბამისად, ასახული იქნეს საგადასახადო წლის ერთობლივ შემოსავალში.

7. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 177-ე და 178-ე მუხლების ნორმების გათვალისწინებით, ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვას ექვემდებარება ყველა დოკუმენტალურად დადასტურებული ხარჯი, რომელიც დაკავშირებულია მის მიღებასთან. ამასთან, საქონლის/მომსახურების მიწოდებით გამოწვეული უიმედო დებიტორული დავალიანება, როგორც ხარჯი, ერთობლივი შემოსავლიდან გამოიქვითება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლით გათვალისწინებული პროცედურული ნორმებით და წესით.

8. უიმედო დებიტორული დავალიანებების ის ნაწილი, რომელიც არ არის

დაკავშირებული გადამხდელის მიერ საქონლის (მომსახურების) მიწოდებასთან (მაგალითად: წინასწარ ანაზღაურებული და მიუღებელი მომსახურებისაგან გამოწვეული ზარალი), იგი ასევე განიხილება „ხარჯად“ და მათი ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვა უნდა განხორციელდეს ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით საწარმოდან ეკონომიკური სარგებლის გასვლის ხარჯად (ზარალად) აღიარებისათვის დადგენილი პროცედურების (მოთხოვნების) გათვალისწინებით.

9. დაბეგვრის მიზნებისათვის უიმედო ვალი პირობითად შეიძლება დაიყოს ორ ნაწილად: ძირითად და არაძირითად ვალად. ძირითად ვალში იგულისხმება საქონლის/მომსახურების მიწოდებით მისაღები შემოსავალი, ხოლო არაძირითად ვალში - მხარეებს შორის განსაზღვრული პირგასამტეხლო ვალდებულებების

შეუსრულებლობის ან არაჯეროვანი შესრულებისათვის. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ვალის ორივე ნაწილი საქონლის/მომსახურების მიწოდებასთან არის დაკავშირებული.

10. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლის მიხედვით გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს გამოქვითოს უიმედო ვალი, თუ:

ა) იგი დაკავშირებულია ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში საქონლის/მომსახურების მიწოდებასთან;

ბ) საქონლის/მომსახურების მიწოდებიდან მისაღები შემოსავალი წინა საგადასახადო პერიოდებში შეტანილი იყო ერთობლივ შემოსავალში;

გ) უიმედო ვალი, როგორც ხარჯი, ჩამოწერილია გადასახადის გადამხდელის საბუღალტრო ანგარიშგებაში. ამასთან, უიმედო ვალები, რომლებიც სრულადაა ჩამოწერილი გადამხდელის საბუღალტრო ანგარიშგებაში გამოიქვითება სრულად, თუ საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული სხვა მოთხოვნები დაკმაყოფილებულია. უიმედო ვალები, რომლებიც ნაწილობრივ არის ჩამოწერილი, გამოიქვითება მხოლოდ ჩამოწერილი ნაწილის ოდენობით;

დ) უიმედო ვალების გამოქვითვა შეუძლიათ მხოლოდ იმ პირებს, რომლებიც შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვას აწარმოებენ დარიცხვის მეთოდით.

11. პირს, რომელიც აღრიცხვის საკასო მეთოდს იყენებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლიდან გამომდინარე ჩამოსაწერი უიმედო ვალი არ წარმოეშობა, ვინაიდან შემოსავლები აღიარდება ფულადი სახსრების მიღების შემდგომ, მაგრამ ამ პირობებში შეიძლება წარმოიშვას უიმედო დებიტორული დავალიანება ავანსად გადახდილი თანხების მიხედვით, რომელიც დადგენილი წესით შესაძლებელია ხარჯად იქნეს აღიარებული.

12. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლი ეხება იმ გადასახადებს (საშემოსავლო, მოგების და 2008 წლის პირველ იანვრამდე სოციალური გადასახადები), რომელთა დაბეგვრის ობიექტი განისაზღვრება ერთობლივი შემოსავლის მიხედვით.

ამასთან, იმისათვის, რომ განხორციელდეს უიმედო ვალის ერთობლივი შემოსავალიდან გამოქვითვა, საჭიროა დაცული იყოს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლის მოთხოვნები.

მაგალითი 1:

„A“ საწარმომ „B“ საწარმოს 2005 წელს გაუწია 20 000 ლარის მომსახურება. 2005 წელს თანხის გადახდა „B“ საწარმომ ვერ განახორციელა. „A“ საწარმომ, რომელიც შემოსავლების და ხარჯების აღრიცხვას აწარმოებს დარიცხვის მეთოდით, 20 000 ლარი ასახა 2005 წლის ერთობლივ შემოსავალში.

2006 წელს „B“ საწარმომ შეატყობინა „A“ საწარმოს, რომ მოხდა მისი ლიკვიდაცია და მას მთლიანი გადასახდელი თანხიდან შეეძლო მხოლოდ ნაწილის 14 000 ლარის გადახდა. 2006 წელს „B“ საწარმომ გადაიხადა 14 000 ლარი.

მოცემულ პირობებში:

„A“ საწარმოს 2006 წელს შეუძლია 6000 ლარი აღიაროს უიმედო ვალად, შესაბამისად „ხარჯად“ და ჩამოწეროს მოთხოვნების ანგარიშიდან. აღნიშნული ასახვას ჰპოვებს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

იმის გათვალისწინებით, რომ მაგალითი ეხება 2009 წლის პირველ იანვრამდე

საგადასახადო პერიოდებს და საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლის ყველა პირობა დაცულია, „A“ საწარმოს უფლება აქვს 2006 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითოს 6000 ლარი.

ამასთან, 2006 წელს ფაქტობრივად მიღებული თანხა 14 000 ლარი 2006 წლის ერთობლივ შემოსავალში აღარ შეიტანება.

მაგალითი 2:

პირობები იგივეა, რაც პირველ მაგალითში იმ განსხვავებით, რომ სამეურნეო ოპერაციები განხორციელდა 2009 და 2010 წლებში.

მოცემულ პირობებში:

„A“ საწარმოს არ აქვს უფლება 6000 ლარი (20 000-14 000) აღიაროს უიმედო ვალად და გამოქვითოს 2010 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან, რადგან არ არის დაცული უიმედო ვალად აღიარების საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 21-ე ნაწილის მოთხოვნა, კერძოდ „A“ საწარმოს არ აქვს ცნობა მარეგისტრირებული ორგანოდან „B“ საწარმოს შესაბამისი რეესტრიდან ამოშლის თაობაზე.

მაგალითი 3:

პირობები იგივეა, რაც მე-2 მაგალითში იმ განსხვავებით, რომ „B“ საწარმომ „A“ საწარმოს შეტყობინებასთან ერთად წარუდგინა ცნობა მარეგისტრირებული ორგანოდან შესაბამისი რეესტრიდან ამოშლის თაობაზე.

მოცემულ პირობებში:

იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლით და მე-12 მუხლის 21-ე ნაწილით გათვალისწინებული უიმედო ვალად აღიარების ყველა პირობა დაცულია, „A“ საწარმოს უფლება აქვს 2010 წლის ერთობლივი შემოსავლებიდან გამოქვითოს 6000 ლარი.

მაგალითი 4:

„A“ საწარმომ „B“ საწარმოს 2005 წლის 20 აპრილს მიაწოდა 10 000 ლარის საქონელი მოკლე ვადიანი კრედიტით. ხელშეკრულებით აღიარებული მოთხოვნის გადახდის ვადად განისაზღვრა ამავე წლის 1 ივლისი. ხელშეკრულებით კრედიტის (ვალის) დათქმულ ვადაში გადაუხდელობის შემთხვევაში „B“ საწარმომ დამატებით ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე პირგასამტეხლოს სახით უნდა გადაიხადოს ძირითადი თანხის 0,1 პროცენტი. 2005 წელს თანხის გადახდა „B“ საწარმომ ვერ განახორციელა. „A“ საწარმო შემოსავლების და ხარჯების აღრიცხვას აწარმოებს დარიცხვის მეთოდით.

მოცემულ პირობებში:

„A“ საწარმომ 2005 წლის ერთობლივ შემოსავალში უნდა ჩართოს 10 000 ლარი და მასზე 01.07.05-31.12.05 პერიოდზე დარიცხული პირგასამტეხლო - 1820 ლარი ($10\,000 \times 0,1\% \times 182$ დღე) სულ 11820 ლარი.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 21-ე ნაწილი „A“ საწარმოს უფლებას აძლევს ეს ვალი დაბეგვრის მიზნებისათვის 2005 წლის 31 დეკემბერს აღიაროს უიმედო ვალად, რადგან გადახდის ვადა გასულია და ის არ ანაზღაურებულა 2005 წლის ბოლომდე.

მიუხედავად აღნიშნულისა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნა „A“ საწარმოს არ აძლევს უფლებას აღნიშნული ვალი გამოქვითოს 2005 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან, რადგან აღნიშნული ვალის მიხედვით მისაღები შემოსავალი არ იყო (ვერც იქნებოდა) ასახული წინა საგადასახადო წლის (2004 წელი) ერთობლივ შემოსავალში.

მაგალითი 5:

პირობები იგივეა, რაც მეოთხე მაგალითის შემთხვევაში. ამასთან, „B“ საწარმომ ვერც 2006 წლის განმავლობაში დაფარა აღნიშნული ვალი, მაგრამ ვალის დაფარვის აღებათობა კვლავ არსებობს (ნულზე მეტია).

მოცემულ პირობებში:

„A“ საწარმოს 2006 წლის 31 დეკემბერს შეუძლია ეს ვალი (როგორც ძირითადი, ასევე არაძირითადი 2005 წლისათვის დარიცხული პირგასამტეხლო) დაბეგვრის

მიზნებისათვის კვლავ აღიაროს უიმედო ვალად.

ამასთან, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილი „A“ საწარმოს არ აძლევს უფლებას აღნიშნული ვალი გამოქვითოს 2006 წლის ერთობლივი შემოსავლიდან, ვინაიდან აღნიშნული ვალის ამოღების ალბათობა არსებობს (ნულზე მეტია) ის არ განიხილება უიმედო ვალად ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით. შესაბამისად, აღნიშნული „ხარჯად“ ვერ აღიარდება და ვერ ჩამოიწერება, ანუ ვერ იქნება ასახული გადამხდელის საბუღალტრო ანგარიშგებაში. ამასთან, იმის გათვალისწინებით, რომ „A“ საწარმო კვლავ ელის ეკონომიკური სარგებელის შემოსვლას 2005 წელს განხორციელებული საქონლის მიწოდებიდან და არ მიიჩნევს მას უიმედოდ (მაგალითის პირობის მიხედვით ვალის დაფარვის ალბათობა კვლავ არსებობს), მან 2006 წლის ერთობლივი შემოსავალში დამატებით უნდა ასახოს 2006 წლისათვის პირგასამტეხლოს სახით მისაღები შემოსავლები, ანუ „A“ საწარმომ ძირითად ვალს 10 000 ლარს უნდა დაარიცხოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირგასამტეხლო 2006 წლის 1 იანვრიდან 2006 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით და 3650 ლარი ($10\,000 \times 0,1\% \times 365$ დღე) შეიტანოს 2006 წლის ერთობლივ შემოსავალში.

მაგალითი 6:

პირობები იგივეა, რაც მეხუთე მაგალითის შემთხვევაში იმ განსხვავებით, რომ „B“ საწარმოს მიერ ვალის დაფარვის ალბათობა აღარ არსებობს (ნულის ტოლია).

მოცემულ პირობებში:

იმის გათვალისწინებით, რომ მაგალითის მოცემულობა ეხება 2009 წლის პირველ იანვრამდე პერიოდს „A“ საწარმოს, 2006 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დებიტორული დავალიანებების გაანალიზების საფუძველზე, შეუძლია ეს ვალი (მისი როგორც ძირითადი, ასევე არაძირითადი ნაწილი - 2005, 2006 წლებისათვის დარიცხული პირგასამტეხლო) სულ 15570 ლარი ($10\,000 + 1820 + 3650$) აღიაროს უიმედო ვალად, შესაბამისად, „ხარჯად“ და ჩამოიწეროს მოთხოვნების ანგარიშიდან. აღნიშნული ასახვას პოვებს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ამასთან, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 180-ე მუხლის ყველა პირობა შესრულებულია მხოლოდ ვალის ძირითადი (10 000 ლარი) და 2005 წლისათვის დარიცხული პირგასამტეხლოს (1820 ლარი) ნაწილებთან მიმართებაში. რაც შეეხება უიმედო ვალის 2006 წლისათვის დარიცხული პირგასამტეხლოს ნაწილს (3650 ლარი), იგი არ ყოფილა შეტანილი 2005 წლის ერთობლივ შემოსავალში. შესაბამისად, „A“ საწარმოს უფლება აქვს 2006 წლის ერთობლივი შემოსავლებიდან გამოქვითოს მხოლოდ 11820 ლარი.

რაც შეეხება უიმედო ვალის 2006 წლისათვის დარიცხული პირგასამტეხლოს ნაწილს 3650 ლარს, იგი „A“ საწარმომ უნდა შეიტანოს 2006 წლის ერთობლივ შემოსავალში, რომელიც გამოქვითვას დაექვემდებარება 2007 წლის შემოსავლებიდან. ამასთან, პირგასამტეხლოს (პროცენტის) დარიცხვა 2006 წლის 31 დეკემბერიდან შეწყდება.

13. ადრე გამოქვითული უიმედო ვალის ანაზღაურებით მიღებული თანხა შეიტანება იმ საგადასახადო წლის ერთობლივ შემოსავალში, რომელშიც მოხდა მისი ანაზღაურება.

მუხლი 13. სამეცნიერო-კვლევითი, საპროექტო და საცდელ

საკონსტრუქტორო მომსახურების ხარჯების გამოქვითვა

გამოქვითვას ექვემდებარება ერთობლივი შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული სამეცნიერო-კვლევითი, საპროექტო და საცდელ-საკონსტრუქტორო მომსახურების ხარჯები, გარდა ძირითად საშუალებათა შეძენის, დადგმისა და სხვა კაპიტალიზებადი ხარჯებისა.

მუხლი 14. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 182-ე მუხლის გამოყენება

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 182-ე მუხლი არ ზღუდავს სამეცნიერო-კვლევითი, საპროექტო და საცდელ-საკონსტრუქტორო მომსახურების ხარჯების ერთობლივი შემოსავლებიდან გამოქვითვას, თუ იგი არ წარმოადგენს კაპიტალიზებად ხარჯებს. „კაპი-

ტალიზებადი ხარჯები“ საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით კონკრეტულად არ განიმარტება, თუმცა, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 177-ე და 211-ე მუხლების გათვალისწინებით, ეს ისეთი ხარჯებია, რომელთა ღირებულება ემატება (ზრდის) აქტივის (ძირითადი საშუალებების) ღირებულებას. კერძოდ: კაპიტალიზებად ხარჯებს განეკუთვნება ძირითადი საშუალების შესყიდვის, წარმოების, მშენებლობის, მონტაჟის და დადგმის ხარჯები (დანახარჯები), ასევე სხვა ხარჯები (ზღვრული ოდენობის ზევით ჩატარებული კაპიტალური რემონტის, რეკონსტრუქციის, პროექტის, მშენებლობისათვის მოსამზადებელი სამუშაოების, მშენებლობისათვის ნებართვის მიღების და სხვა ხარჯები), რომლებიც ზრდის ძირითადი საშუალებების ღირებულებას.

2. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 182-ე მუხლის ნორმები გამოიყენება, მხოლოდ სამეცნიერო-კვლევითი, საპროექტო და საცდელ-საკონსტრუქტორო მომსახურების გამწევი პირის (მიმწოდებლის) მიერ და არა ასეთი მომსახურების მიმღები პირის მიერ.

მაგალითი 1:

საპროექტო „A“ საწარმოს, „B“ საწარმომ საკუთარი მოხმარებისათვის შეუკვეთა 10-სართულიანი სასტუმროს შენობის პროექტის შედგენა, რომლის სახელშეკრულებო ღირებულებამ შეადგინა 300 000 ლარი. „A“ საწარმომ პროექტი შეასრულა ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში, რომლის მომზადებაზე დახარჯა 280 000 ლარი (ხელფასი, კაღალდი, დამხმარე მასალები, საერთო ხარჯები და პროექტის მომზადებისათვის საჭირო სხვა ხარჯი). „A“ საწარმოს საანგარიშო წელს სხვა შემოსავალი არ ჰქონია.

მოცემულ პირობებში:

„A“ საწარმოს, რომელმაც შეასრულა საპროექტო სამუშაოები, შეუძლია ერთობლივი შემოსავლიდან (300 000 ლარი) გამოიქვითოს მთლიანად საპროექტო მომსახურებზე გაწეული ხარჯი 280 000 ლარი.

რაც შეეხება „B“ საწარმოს - მომსახურების მიღების მიერ სასტუმროს პროექტზე გაწეულ (300 000 ლარი) ხარჯს, იგი წარმოადგენს კაპიტალიზებად და მთლიანად ჩაირთვება შენობის (სასტუმროს) ღირებულებაში და მისი ექსპლოატაციაში გადაცემის შემდეგ გამოიქვითება ერთობლივი შემოსავლიდან ამორტიზაციის დარიცხვის გზით.

მაგალითი 2:

პირობები იგივეა, რაც პირველი მაგალითის იმ განსხვავებით, რომ საპროექტო „A“ საწარმომ ხსენებული პროექტის მომზადების მიზნით შეიძინა 20 000 ლარის ღირებულების სახაზავი და ასლების გადამღები დანადგარი.

მოცემულ პირობებში:

მიუხედავად იმისა, რომ საპროექტო „A“ საწარმომ 20 000 ლარის დანადგარი აღნიშნული პროექტის მოსამზადებლად შეიძინა, მან საანგარიშო წლის გამოსაქვითი ხარჯი უნდა განსაზღვროს მის გარეშე, ანუ 260 000 ლარით (280 000 - 20 000), რადგან იგი წარმოადგენს კაპიტალიზებად (ძირითადი საშუალების შესყიდვის) ხარჯს.

3. სამეცნიერო-კვლევითი და საცდელ-საკონსტრუქტორო მომსახურების ხარჯების ერთობლივი შემოსავლებიდან გამოიქვითვა ხორციელდება ამ მუხლით დადგენილი წესის შესაბამისად.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2009 წლის 25 ნოემბრის ბრძანება №762-სსმ III, №147, 30.11.2009წ; მუხ.1734

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 17 ივნისის ბრძანება №489-სსმ III, №71, 18.06.2010წ; მუხ.1043

თავი IV

გარდამავალი დებულებანი

მუხლი 15. გარდამავალი დებულებანი

1. ამ ინსტრუქციის პირველი-მე-8 მუხლებით განსაზღვრული ლიზინგთან დაკავშირებული ნორმები ვრცელდება 2010 წლის 1 იანვრამდე ლიზინგით გაცემულ

ამორტიზაციისადმი დაქვემდებარებულ ძირითად საშუალებებზე.

2. ამ ინსტრუქციის მე-9 და მე-10 მუხლებით განსაზღვრული „გასულ წელთან შედარებით დასაბეგრი მოგების (შემოსავლის) შემცირების შესახებ“ საგადასახადო ორგანოსათვის ინფორმაციის მიწოდების ვადა განისაზღვრება:

ა) 2006 წლის 14 ივნისიდან 2007 წლის 13 აგვისტომდე - 15 დღით;

ბ) 2007 წლის 13 აგვისტოდან 2009 წლის პირველ იანვრამდე - 15 კალენდარული დღით;

გ) 2009 წლის პირველი იანვრიდან 2009 წლის 7 აგვისტომდე - 5 დღით;

დ) 2009 წლის 7 აგვისტოს შემდგომ პერიოდებზე - 5 კალენდარული დღით.

3. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 21-ე ნაწილის „ა-დ“ ქვეპუნქტების მოთხოვნა ვრცელდება მხოლოდ 2009 წლის პირველი იანვრის შემდგომ საგადასახადო პერიოდების მიხედვით განხორციელებულ ანგარიშგებაზე, ამასთან, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 21-ე ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ცნობა 2009 წლის პირველი იანვრიდან 2010 წლის პირველ იანვრამდე პერიოდზე გაიცემა საგადასახადო ორგანოს მიერ.

4. ოპერირებულ ტერიტორიაზე განხორციელებული ეკონომიკური საქმიანობით წარმოშობილი უიმედო ვალი ჩამოიწერება საქართველოს მთავრობასთან შეთანხმებით საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-12 მუხლის 21-ე ნაწილის „ა“ - „დ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული დოკუმენტების გაუთვალისწინებლად.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 17 ივნისის ბრძანება №489-სსმ III, №71, 18.06.2010წ; მუხ.1043

წყარო: [საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე](#)